

GOVERNMENT OF INDIA
NATIONAL LIBRARY, CALCUTTA

ON
Class No. 294.5
Book No. M3726

N. L. 38.

MGIPC -84-38 LNL/56-22.5.57-50,000.

ଭଜନ ସାଗର

ଭଜନ ସାଗର ।

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ୯ ମହାବଳୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସଂଗୃହୀତ ।

ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମହାବଳୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବୁଝାବୁଝା ପ୍ରକାଶିତ ।
ଉତ୍କଳ ପ୍ରେସ, ୮, ସେଣ୍ଟ ଜେମିସ ସ୍କୋୟାର କଲକତ୍ତା ।

Printed by, M. L. Maharana.
Utkal Press, 8, St. James Square,
Bow-Bazar, CALCUTTA.

ମୂଲ୍ୟ ୪ ୦ ୦ ମାତ୍ର ।

ଭଜନ ସାଗର ।

ବା

ଭଜନର ସାର ।

ବାଳ—ଅଭିଷେକ ।

ଭକ୍ତବତ୍ସଲ ପତି ଜଣେ ସାମନ୍ତ ନାହିଁ ନାହିଁ ।

ଭକ୍ତବତ୍ସଲ ନାମକା ନାମକା ଭକ୍ତରେ ଭେଦନ୍ତ ଅରତ । ପଦ ।

ସେତେବେଳେ କୃଷ୍ଣ ଗୋପସ୍ତରେ ଥିଲେ ଅଛନ୍ତି ଅଗଣ ଗଲକ ।

ବାସ ଦୁହଁ ଦୁହଁ କେଣ ଫିଟିଲେ ଚକ୍ରାର ଦେଲେ ଅନନ୍ତ । ୧ ।

ସୁଗୀତର ସଙ୍ଗେ ମନେ ହୋଇଣ ବାଜିବ ବନାୟ ତଳେକ ।

କୃଷ୍ଣରାଜା ସେ ଶରଣ ପଶିଲ ଲକ୍ଷ୍ମୀବତ୍ ଭାବୁ ଦେଲେକ । ୨ ।

କୃଷ୍ଣସର-ତଳେ ଚୌପଦ ଚଉଳ ଚୌପଦ ଦୟାଲେକ ।

କରତ ସୁବଳେ ବରଦାୟଣୀ ନବ ଶୋଭାୟ ଲଗିଲେକ । ୩ ।

ଏମନ୍ତ ସାମନ୍ତ ଶିଳ୍ପରେ ନାହିଁ ନାହିଁ ଅରତ ଶରତ ।

କେବେ ବଦଳୁଣ ବାସ ସେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପଦପାଦେ ତହିଁ ଧାରୁକ । ୪ ।

ବିଚିତ୍ର ଶବ୍ଦ ।

ତାଳ—ଅଭିଷେକମଣି ।

ଲୁଗିତ ଲାଜା ମାଳାତୀରେ । ରାଧା କୃଷ୍ଣ ଏକ ଅଙ୍ଗ ଯା ସଦା
କାଳରେ ପ୍ରକା ଅନନ୍ତ ମସ୍ତକେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ; ପ୍ରସିଦ୍ଧରେ ହୃଦୟମଣି । ତାପରେ
ଅବନ୍ତ ମଣି ସ୍ୱପ୍ନକଳରେ । ୧ । ଅସୁର ଶାନ୍ତିକାନ୍ତ, ଏ ବାବରୁ ସେ
ବାହାର । ବାବ ରେବତୀ ଠାବ କର ଦେଉଳରେ । ୨ । ଉର୍ମି ଧୂଳି
କେନାହିଁ ତାଳା, ପ୍ରକାଶ ଏ ଶୁଭକଳା । ତାପରେ ଲୁଗିତ ଲାଜା ଠାଳ-
ଶୂନ୍ୟରେ । ୩ । ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ମାଳତୀ, ଯହିଁ ବେଳେ ଆବଦନ । କହେ
ବାସ ଦୁବାନନ୍ଦ ଶାବତଳରେ । ୪ ।

ତାଳ—ଶେଷମଣି ।

ମହାପ୍ରଭୁ ଜାତିରେ ନ ଶୁଣ କାହିଁକି ।

ପ୍ରତିପଦନଦୀନା ବୋଲି ତୋର ଦୁଃଖ କଣାରୁ କହିବି । ପଦ ।
ଅନୁକୃଷ୍ଣାଳରେ ଶୀର ବେଲବେଳେ ମାଠର ପ୍ରଭା ଧାରିବି । ଗର୍ଭର
ଭିତରେ ଅଶେଷ ଦୁଃଖୀ ବେଳାରେ ନିଜ ଅଛିବି । ୧ । ମଧୁରରେପଣି
ବିଚରନ ନାଶି ମାଠର ପ୍ରଭା-ସୁନ୍ଦର । ଶାନ୍ତିବନ୍ଧୁ ଭଜେ କୁରୁ
ଦାଶିର ଏମନ୍ତ ବାବଦ ପାଇବି । ୨ । କୁରୁସର ଭଜେ ଦ୍ରୋଣର ଚକ୍ର
କୋଟିବଦ୍ଧ ତାକୁ ଦେଇବି । ଦୁଃଖୀ ଅରତ କେତେ ଅଭିଷେକ ଏ
ବେଳେ ମୁରୁକାରିବି । ୩ । ମାଳାତୀରେ ପ୍ରଭୁ ସୁରୁଷ ହୋଇଣ ବାରୁଣ
ହେଉଛି କାହିଁକି । କହର ବହାର ସବୁ ସମ୍ପଦ ବାସ ତୋ ନିଶ୍ଚୟ
କହିବି । ୪ ।

ତାଳ—ଏକତାଳ ଅଭିଷେକମଣି ।

ମଣିମା ଶୁଣିମା ହେଉ ଗରବ ଜାତି । ଚରଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ ପଦର ମୁଖ
ପଦ । କୁଶାସୀର କାହିଁକି ମୋ ବେଳକୁ ଗର ବୁଣି, ତାଣିଲ ମୋ
କର୍ମ ବାସ ନୋହେ ସଜ୍ଜ । ୧ । ଅଭୟ ନାଶନ ନାମ, ନିଶ୍ଚୟ କୃତ୍ୟ
ବେଦନା, ଏବେ ହୋଇଯିବ ମନା ହେ ବେଦ ଜାତି । ୨ । ବାସ ସେବେ
ନାଶନିବ, କଣିରେ ଅଭୟ ହେବ, ବାବର ଚକ୍ରରେ ଲୁଗିତ କଳନ । ୩
କହେ ସୁମନନ୍ଦ ଶୁଭ, ନାହିଁ ଅନ ପ୍ରଭାବ, ଏ ବନ ଅବହା ମୋକ
ନେହେ ନ ବେଶ । ୪ ।

ବନ୍ଦନ ପାଠର ।

ତାଳ---ଅଠତାଳ ସହ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟ ବୃଷ ବୃଷ ବୃଷ ବୃଷ ବୃଷ ବୃଷ ।
କେତେ ବନ ରହେ ତୋ ମାଟିପିଣ୍ଡ ବନ୍ଧରେ ।
ଧନ ବାସ ସୁତ ଦେଖି ମନ କୁରୁ ମୋଟରେ । ମୋର ଶିମାର
କହାଇ ଶୁଭାପୁରୁ ଧନ ବାଟରେ । ୧ । ପ୍ରମୋଦିତ ଅବସ୍ଥା
ବନ୍ଧରେ । ଶିରୀଷ ରମ୍ୟମାଳରେ ଉଦ୍ଧ ନନ୍ଦରୁରେ । ୨ । ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
ମହାମୟ ଅନୁଷ୍ଠାନେ ରହରେ । ଗୁମନାମ ଶ୍ରୀକର ପାପପାପ ବାଟରେ ।
ସବେ ଶୁଭକର ବାଣୀ ଶୁଣି ଜଣେ ପୁଣି ପୁଣି । ସବେ ରଖିଲେ ଏହା ଅବ-
ଧୂତ ରୁରେ । ୪ ।

ତାଳ---ପଦ ।

ଦୁଃଖ ଦେଖିଲେ କଳପବନ୍ଧରେ ରହ । ଦୁଃଖ ଗଲେ ଉଦ୍ଧା ପିଣ୍ଡ
ପ୍ରତିପଦ ଗାବରେ ଶୁଣିବ ନାହିଁ । ପଦ । ଦୁଃଖ ମହାମୟ ଦୁଃଖ
କେତେ ଶୁଭାପୁରୁ ମୋର ଗାବ । ନିବିଡ଼ପାତ୍ର ପ୍ରତିପଦ ହୋଇଛି ପ୍ରତିପଦ
ରହରେ । ୧ । ଶୁଭାପୁରୁ ଅପର ଶୁଭ ପ୍ରତିପଦ ନାହିଁ ତାର ଶୁଭ
ଶ୍ରୀନ । ଉଦ୍ଧା ଦୁଃଖେ ନାବ ଗଣାଇ ଶ୍ରୀରାମରେ ବେଦନ । ୨ ।
ଉଦ୍ଧା ପଦେ ପାଲଟି ଦୁଃଖ ପ୍ରତିପଦ ପାଲଟି ବାଟ । ଉଦ୍ଧାପୁରୁ ପ୍ରତିପଦ
ନାଟ ପ୍ରତିପଦ ରୁରେ ମହାମୟ ଶ୍ରୀ । ୩ । ଶ୍ରୀରାମ ଦୁଃଖେ ଦୁଃଖ
ଦୁଃଖ ପ୍ରତିପଦ ପ୍ରତିପଦ ଅବସ୍ଥା । ବୋଲେ ପ୍ରତିପଦ ପ୍ରତିପଦ
ଅବସ୍ଥା ହୋଇବ ଦୁଃଖ । ୪ ।

ତାଳ---ଘୋମଟା ।

ଦୁଃଖ ନାମେ କରବ ଅଛି, ଶ୍ରୀନ କଲ ଲେବ ପିନି ଗାଣିଛି । ଶ୍ରୀ
ପାନ କରୁଛି ସେ ଜଳ ଗାଣିଛି ପାନ ନିକଟେ ସେ ନିକଟେ ଶ୍ରୀ ।
ଶୁଭାପୁରୁ ପଦେ ପଦେ ନାବ ନାବରୁ ବନ୍ଧୁ ଜନମ ହୋଇଛି । ଦୁଃଖ
ମଧ୍ୟେ ଜଳ ଜଳ ମଧ୍ୟେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀପଦେ ପାନ ଲାଳା ଲାଗିଛି । ୧ ।

ହାବର ଚନ୍ଦ୍ରମ ଲାଟ ପଡ଼ିଯାଏ ଯେଉଁ ନାମେ ମର ତର ହୋଇଛି ।
 ଶତ୍ରୁତର ରେବ ଦିଶୁଥିଲେ ହେଲେ ଯେ ନାମ ଧରିଲେ ମୁହେ ମୁକୁଟ । ୧ ।
 ଦୁହାବ ନାରଦ ଶୁଦ ସମକାଳ ଯେଉଁ ନାମ ସଦା ଚଷ୍ଟ କରୁଛି । ସେ
 ନାମକୁ ଧରି ବସୁଷଣ ହୁଏ ଅମର ହୋଇଲେ କୁସନ୍ତ ପଣୀ । ୨ । ଅତରୁ
 ରସରେ ତୋ ଭକ୍ତ ମିଶ୍ରାୟ ଶୁଭକାରେ ରତ ଅମର ବଢ଼ି । କହୁଇ
 ଶାନ୍ତିରା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଶରଣ ମୁହୁତ ନ ଥରେ ନ ମିଳେ କିଛି । ୩ ।

ଭାବ—ଏକତାରି ଅକ୍ତପେମଣ ।

ଅରବ୍ଧ ପାଦପଦ୍ମକୁ କର ରୁ ଅଣା ।

ତର ମୁହେ ଏ ପଞ୍ଚର ଅଛି ତ ବଣା । ପଦ ।

ଅକାବରୁ କର ଠାବ, ରାଜାରେ ରାଗାଅ ରାବ, ରାଜାକଟି ସବଶୁର
 ଏ ତର ମିଶ୍ରା । ୧ । ବସୁଷଣ ପରେ ଶୁଦ, ତଥପରେ କରକଟ, ନାହିଁ
 ଯହିଁ ବାଲ ଶୁଦ ବଦସ ଜଣା । ୨ । ପଞ୍ଚମାଣ୍ଡା ପଞ୍ଚମାଣ୍ଡ, ପଞ୍ଚପୁର କର
 ଶାନ୍ତ, ପଞ୍ଚାଶ ବଳ ରେବଣ ଖେଳାଅ ହଂସା । ୩ । ନାମକୁ କର ରତନ
 ଅନାମେ ପଞ୍ଚ ଶରଣ, ଶୁଣେ କାବ ରଞ୍ଜନାୟ ଶୁଦ ରାୟା । ୪ ।

ଭାବ—ପେମଣ ।

ବାଇମନ ହୋ, ବସି ହଂସକୁ ଖେଳା । ହଂସ ଉଡ଼ିଗଲେ ଗୁଡ଼ିବ
 ଖେଳା । ପଦ । ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୋଟିକ ରୁଗିତୋରସ । ଶୁଦ ଶୁଦଗଲ
 ଅଶ୍ରୁର ହଂସ । ୧ । ଶୁଣିଲ ଗୋଷ୍ଠୀ ମାରେ ରହଣୀ । ଶୁଦ ଅଛି କୁଅ
 ରଞ୍ଜିତ ରୁଚି । ୨ । ଶୁଦ ଗୋଟିକେ ତର ତର କୁଅ । ସୁଶାଳ
 ହୋଇଲେ କହୁରୁ ଏହା । ୩ । ସର୍ବକୁ ମଣ୍ଡିତ କରୁଛି ଗେର । ସୁର
 କୁଣେ ଅଛି ମଦାର ସୁର । ୪ । ଏକ ଦେଉଳରେ କଣ କଦାଟ ।
 କେବିଠାରେ ଅଛି କଳପଦଣ୍ଡ । ୫ । ଗୀତ ପାଞ୍ଚବ ଅର୍ଥ କହୁତ । ରାବରେ
 ରାଗିଲେ ସୁଦ ଅରୁଣ । ୬ ।

ରତନ ସାଗର ।

ତାଙ୍କ—ଗହ ।

ପ୍ରଭୁ ପଦମ ଗୋ ଗାହାମ୍ବେ ଦେଖିଲ ଅଳ । ଶୁଣିଲ ଲୋକର ମନକୁ
ନ ଅସେ କହୁଲୁଲେକକୁ ଲତ । ପଦ । ପୁରୁଷଙ୍କ ଠାରେ ଲଭି ନାହିଁ
ଠୁଳେ ନାହିଁ ମୁହର ପଦ । ଅଳ ଦୂରରେ ପ୍ରହାସ କରନ୍ତି ନାହିଁ
ଦେଖ ରତନ । ୧ । ଅଳ ଦୂରରେ ପ୍ରହାସ ଅଳରେ ରତ ଦର୍ଶନ କର
ନାହିଁ । କର ଦୂରରେ ପ୍ରହାସ ନାହିଁ ଦେଲ ତାହେ ଦୁର୍ଦ୍ଦା ଦୁର୍ଦ୍ଦା
ହୋଇ । ୨ । ପ୍ରତ ନାହିଁ ପ୍ରହାସ ଶ୍ରୀର ଗାଉଅଛି ଶୁଣା ଶୁଣେ ନାହିଁ ମୁଖ ।
କେଉଁଠାରେ ରହୁ ନାହିଁ ଦେଖଇ ନାହିଁରେ ହୋଇଲ ଗୋପନ । ୩ ।
ନେତ୍ର ନାହିଁ ଶିରୁନନ ଦେଖୁଅଛି କହୁ ନାହିଁ ସାବୁ ମଣେ । ନାଆ
ନାହିଁ ପର ଦାସନା ଦେଖୁଛି କଣି ନାହିଁ ପର ଶୁଣେ । ୪ । ପ୍ରତନମାଦକ
ଦେଖ ଦେଖ ଧର ପଦରୁଛି ମୁହଁ । ନାହିଁ ଦୂରରେ ଅର୍ଥ କରକେତ ରଣେ
ଗୋରେଣ ଗୋପାଇ । ୫ ।

ତାଙ୍କ—ପ୍ରମଥ ।

କହରେ ତ ପ୍ରତେ ପ୍ରାୟେ, ମନୁଅ ନାହିଁ । ଦନପ୍ରରେ ଗାଉ
ଦଶାକୁ ଦୂରର ଦାସନା ଅଣେ ଅଳାଇ । ପଦ । ଦିବିତ କଲଣି ଅନୁ-
ଷ୍ଠନ ଶାଳା ବୁଲଣିତ କଲ ଦୂର । ଶୋକାର ବୁଲାଇ ଦାସବର ଗରେ
ଶୁଣି କପିଛି ପର । ୧ । କୁଣ୍ଡାରୁ କଲ ବାତ କପ ଦୂର ମେଘାଗଲ
ଦେବେ ପଣେ । ଦରୁଅ ଉତରେ କର ନପାଇଲ ଗାଇଲ ମରକପଣେ ।
କେଉଁଟ ଦାସୁଡା ମାନ ଧରଣଲ ମଇଲ ଦାକଅ ନପ । ଦରୁଅ ଉତରୁ
ଦୂର ଦି ଗାଉଲ କେଉଁଟ ଗଲ ର ନାପ । ୨ । ଦେବ ମାଡୁଅଛି ଦୁପ୍ପତ
କଠାର ନେଉଲ ନାକରେ ଶୁଣା । ମୁଖା ଶୋଇଅଛି ରହୁଅଲରେ
ମନାଉ କରେ କପଣ । ୩ । ପ୍ରମଥ ଦାସୁଡା କର ହୋଇଗଲ ଗପନେ
ରହୁଲ ଧୁଲ । କଲର କପଡା ମାଡଲ ଧୁଲରେ ଦେବ ଦେଲେ ହୁଲ-
ହୁଲ । ୪ । ଦନଦ ଦାସୁଡା ପରଶେଇଲ ଗଲ ଦୂରଥାକ କଲ ଦତା ।
ଦଶିକର ମାନ ଗପି ଉତୁଅଲ କଲ ଧରଣଲ ଗତା । ୫ । କଇଁର ଦାସୁଡା
ଦତ ଦୁଧଅଲ ଗୁଲିରେ ମୁହେ ଦତ । ସେ ଦତ ଗାଇଣ ଗୋରେଣ
ଦାସ ଦେ ଗରେ ଦରୁଆ ହୋଇ । ୬ ।

ଭାବ—କ୍ଷୁଦ୍ରତା ।

ନୀଳ ପରମ ପୂର୍ଣ୍ଣଙ୍କର ବୟସ ।

୧ । ଭଲ ଏ ବରୁ ହୋଇଯିବା ନାହାର । ୩୦ ।

ଏରଣୀ ସେ ଜଣିଅଛି ସୁନାକୁଣ୍ଡାର । ସେହୁ ଗୁମାସ୍ତାଲେ ଶେରେ
ପଶିବେ ଲୋର । ଶାଫ୍ତ ପଡ଼ିବ ଲୋକ ଅବଶ୍ୟ କେବେ ଦୁଃଖ । କିନ୍ତୁଅର
ମିଶି କରବେ ଝିଙ୍ଗାଝିଙ୍ଗି, କନ୍ୟା ନାହିଁ ତାଙ୍କର ଦୁଃଖ କେବେ ଦୂରୀକାର ।
ଶୁଣିଲେ ଲବକେବେ ପଥର । ୧ । ସୁମନ ମିଶିଲୁଣି ବସନ୍ତ ସଙ୍ଗର ।
ସୁମନକୁ ବୁମନ ମାଗୁଛି ବୟସ । ସେମାନେ ସାତ ଗୁଠି ବୁଦ୍ଧି କେବେ
ସୋପାଟ । ଅକାଳ ମଣ୍ଡଳକୁ ଦିନେ କରବେ ନଷ୍ଟ । ଅସି ମିଳିବେ
କ୍ଷଣ, ଶାନ୍ତିବେ ଗୋଲୁଡ଼ାଟ । ଲୁଟି କରଣ କେବେ ବଜାର । ୨ । ଅଶ୍ରୁର
କାଶ ଲାଗୁ ହେବ ଅନ୍ଧାର । ଅସ୍ତେ ତଳରେ ଗୁଡ଼ିଯିବ ବସାର ।
ଗମ୍ଭୀର ବଢ଼ିଯିବ, ସାତ ଅଞ୍ଚଳ ହେବ । ଅଶ୍ରୁର ବସନ୍ତ, ମେରୁରୁ
ଗୁଡ଼ାଉବ । ପ୍ରଳୟକାଳେ ନାବ, କେଉଁଠି ଯିବହେବ । ଶାନ୍ତି ପଶିବ
ଶୂନ୍ୟ ମନ୍ଦିର । ୩ । ଏତେ କହଣ ସେ ବରୁ ହେଲେ ନାହାର । ତ
କରିବା ଇଚ୍ଛାକରି ନନ୍ଦକୁମର । କହଇଁ ରଣାଧର, ବଞ୍ଚିବରମା ଶ୍ରୀ,
ତରଣ ବନ କର ସାରିଲୁ ଶଶକର । ଶାନ୍ତି ଟୋଟକା ଠାରୁ ସୁନ କଲୁ
ଶରୀର । ଶୂନ୍ୟ ପଦମ ମିଶେ ଶୂନ୍ୟର । ୪ ।

ଭାବ—ଖେଳନା ।

ବର୍ଷ ବେଶି ଯିବା ଗୋ ସହ । କେଉଁଠିରେ ବର୍ଷ ବେବତା ନାହିଁ ।
୩୦ । ବର୍ଷ ବେଶିବାକୁ ମନରେ ଶରଧା ଦେଉଳ ଉତ୍ତରେ ପଶିଲ
ସାରି । ୧ । ସୁଖମୁନ ନାଟ ବସନ୍ତ ନିକଟ ଗୋରମ୍ଭାୟ ସାତ ଉପରେ
ସାରି । ୨ । ବର୍ଷାକଟ ତଟ ସୁଧାକୁଳ ମଠ ଦ୍ଵାବଣ ଗୋଡ଼ନ ସୁଧାସ
ସହ । ୩ । ଅଶ୍ରୁକୁଳା ନାମ ସେନଶ ବହାର କନକ ଶୟନ ଉପରେ
ସାରି । ୪ । ସିନ୍ଧୁତଟ ତଟ ସୁଖରେ କଳସ ସୁଧାକୁଳ ସହ ବାରଣ ନାହିଁ ।
ସାରିଲ କବାଟ ବସିଅଛି ଦାଟ ସେହୁଣୀକୁଣ୍ଡ ଗାରୁଣରେ ରହ । ୫ ।
କହଇ ସାଧୁଆ ସୁରୁ ଅଛା ସୁରେ କମଳ ସୁଖରେ କଳାକଳାର । ୬ ।

ଭାଗ-ଚତୁର୍ଥ ।

ଅମଳ କମଳ କରଣକୁ ମନ ରମଣକୁ ରକ୍ତ ଦାଞ୍ଚରେ । କମଳା
 ସେବକା କୋମଳ କରଣ ଶିଖରରେ ବୁଲୁ ଆସରେ । ୧ । ସେହି ପଦ-
 ପାଦେ ଅଛାବଣ ଚକ୍ର । ଗଙ୍ଗାଞ୍ଜଳ କରଣ କୋଟି-ଫର୍ଥମାନ । ସେହିଅଛି
 ସଦା ଅରଣ୍ୟ ଅମୃତ ପାନକର ରୁ ମଜାରେ । ୨ । ସେହିପାଦ ଲାଗି
 ଅହଞ୍ଜା ପୁତ୍ର । ସେ ପାଦ ଧୋଇ ପିଇଲୁ କରବର୍ତ୍ତ । ସେହି ପାଦ
 ଧାନ୍ତି ରାବଣର ଶର । ଲଦା କଟକେ ଗୁଜାରେ । ୩ । ସେହି ପାଦ
 ସେହି ରାଜି ମାଲକଣ୍ଠ । ପ୍ରଳୟ ଜଳରେ ଦେଖିଲେ ବୁଝାନ୍ତ । ସେହି
 ପାଦେ ଲେପି ଅରବ ଚନ୍ଦ୍ର । ପୁତ୍ରଙ୍କ ଦେଲୁ ଲୁଲ୍ଲାରେ । ୪ । ବଳୀ
 ରକ୍ତସେନ ପୁରୀ ହନୁମାନ । ସେହି ପଦ ପାଦେ ପଶିଲେ ଶରଣ ।
 ବସୁଳ ଜଳରେ ଗଜ ରକାଦଣ । ସେହି ପାଦେ ରବି ଯାରେ । ୫ । ଧ୍ରୁବ
 ପ୍ରହରାଦ ଗୌପ୍ୟ ନାୟକ । ପଞ୍ଚପାଣ୍ଡବେ ସେହିକର ସେହି ପାଦ । ଲବ
 ସେହି ପଦ ରବି ପଦାନନ୍ଦ । ବୁଝୁ ଯନ୍ତ୍ରକୁ ନ ଯାଆରେ । ୬ । ସେହି
 ପଦପାଦେ କର ଯୋଗ ଲବ । ମୁରୁକୁ ଜଗିଅଛନ୍ତି ମୁରୁଖୟ । କୁରାଣ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସେ ପଦ ଅରଣ୍ୟ । ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ମଜାରେ । ୭ । ପୁରୁଷେ ବର୍ଣ୍ଣିଲେ
 ବ୍ୟାସମୁନି ଶୁଭ । ଯାହା ଲଗୁଛନ୍ତି ସନକ ଜନକ । ସେଲେକ୍ୟନାଥ
 ମୋ ମୁକତି ଦାୟକ ମୁକ୍ତି ପଥକୁ ଧୁଜାରେ । ୮ । ସାଧୁପୁଣ୍ୟ କର ନ
 ହଳ ରୁ ଅନ । ସହସ୍ରବଳ କମଳେ ନିରଞ୍ଜନ । କହଇ ଅରୁଣ ଦେଖିବୁ
 ପ୍ରଭାତ ପାଞ୍ଚମନକୁ ବୁଝାରେ । ୯ ।

ଭାଗ-ପଞ୍ଚମ ।

କୁଳମନ ବୁଲୁ କାହିଁକି । ମରଣକୁ ବୋଲି ଜାଣୁନାହିଁକି । ପିଣ୍ଡ
 ସେତେବେଳେ ପ୍ରାଣ ଶୁଦ୍ଧିବ ଦେଖିବେ ତୋତେ ମଜା ବୁଝିବ । ପଦା
 ମାକୁରବେ ରବି ସୁଲୁ ସେତେବେଳେ ଯତନ କରିଥିଲୁ ପଣ୍ଡି ପାଞ୍ଚିକ ।
 ଶୂନ୍ୟ ସୁରୁ ଅସି ନରଲେଳେ ମିଶି ସତ ପାଣ୍ଡି ଦୟା ପାଶୋରିଲୁକ । ୧ ।
 ନାମକୁ ଦେଖିବୁ ବିଚିତ୍ର ବଚ ସେ ନାମ ଧାରଣାରେ କହୁକୁ ଭାବ ।
 ମିଶଣ ସ୍ବର କେବେ ଭବପର ତୋ ଗଳାରେ ଦେଇ ବଞ୍ଚିବୁକି । ୨ ।

ନାନା ଶର୍ପତର କରୁଥାଉ ମନ ବସାନ୍ତ ଲୋକଙ୍କର ଦେଖାଦେଖି । ବଡ଼
ତରା ବିଜୁ ଥାଉ ମାଳ ପରୁ ଉଦର ଉମରରେ ଠକା ଠକା । ୧ । ପ୍ରଭୁ
ଏ ଘରରେ ଉଦର ନାବରେ କାହିଁକି ହେଉଛି ଭାବିବା ଝିରି । ଶୁଦ୍ଧ
ଅହାନ୍ତ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶିବ ନାବ ଦାସ ବୃନ୍ଦାବନ କହେ ଭରତ । ୨ ।

ଗୀତ—ପ୍ରମୋଦ ।

ରୁଲ ଦେଖିଯିବା ଗୋ ସହ ଶୂନ୍ୟ ଦେଖ ଛନ ଛୋଟିଆ । ପଦ ।
ଦୁରଗାଣେ ଦୁଇ ସମ୍ପତ୍ତି ଦସନ୍ତ, ମଧ୍ୟେ ଦସନ୍ତ କରନ୍ତି । ୧ । ପ୍ରଭୁ ଦର
ପଶ୍ଚିମକୁ ଅସ୍ତ, ନାଉ ବରଜାଳ ମେଲେ । କଦମ୍ବ ମନ ଗାଣି ଦର କର
ଅଛି ବାଟ ବରଜାଳ ମୁଲେ । ୨ । ଦରଦୁଷ୍ଟ ଗୋଟି କରପମା ଦେବ
ବସାନ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ନାହିଁ । ଦରପାଦରୁ ଦ୍ଵାବଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲୁଚିଅଛି ଧୂଆ-
ଧୋଇ । ୩ । ଶୂନ୍ୟରେ ଶ୍ରାବଣ ବର କରାଇଲେ ଶୂନ୍ୟରେ ଶୂନ୍ୟ ମିଶାଇ
ଶୂନ୍ୟ ନାଆମାନେ ବନ୍ଦାପନା କଲେ ଦେବ ଶୂନ୍ୟକୁ ଦେଇ । ୪ । କରନ୍ତି
ଠକଣ କନ୍ଦାହିଁ ଠକଣ ଠକଣିବେ ବରଜାଳ । ଗୀତରେ କହଇ
ବାଜୁଆ ପାନଇ ଲରବ ମୋଗ ମୁକତି । ୫ ।

ଗୀତ—ହୃଦୟ ।

ଉତ୍ତମ-ହାସନ ମଉଜମଣିକ କହୁଛନ୍ତି କଥାଏ । ମନୋହରକୁଳେ
କଲ୍ପବଟ ମୁଲେ କର ଅଛନ୍ତି ବଜୟେ । ପଦ । ସେ ଲୁଚିବଦନ ପଲକ
ଲୋଚନ ଆଉଁ କଥା ଏଡ଼େ ରସେ । ଶୁଭ ନମିଲଇ ରୁଣ ନ ମିଲଇ
ଲଣ ବନା ବଡ଼ ରସେ । ୧ । ଅଧୁଲ ରତରେ ଟଙ୍କା ଗୁପ୍ତଅଛି ସଂସାର
ଅନ୍ଧାରମୟେ । ମୋହପାଇଁ କହ ଧନ ମାଗୁଅଛି ନ ଶୁଣ ବୈବାଧୟସେ ।
କଷ୍ଟର ଛୋପିଆ ରଜାରୁ ରଖିବ ଏବେ କି ପାଶୋଇ ଯାଏ । ରୁମ୍ଭକୁ
ରୁମ୍ଭ ବୁଡ଼ି ରୁଣ ଅଟଇ ଯେବେ ହିନାବଦନି ନୟସେ । ୨ । କ୍ରନ୍ଦଅଗ୍ରମରେ
ରସ ଶୁଭ ହାତ କଣ୍ଠାରୁ ପଡ଼ିଯାଏ । ମୋହ କର୍ମକୁ ସେ ବହଇ
ହେବ କି ନ ଶୁଣ ହେ ଦୟାମୟେ । ୩ ।

ତାଳ—ସତ୍ ।

ମନ ରୁମ୍ଭରେ ଏ ପୁରରେ ନାହିଁ ବାସ । କାହିଁ ପାଇଁ ଗୁଣି ବାର
ହୋଇଅଛି ତହିଁ ପାଇରୁ ତ ପଥ । ପଥ । ପୁଣି ମହା ଦମ୍ଭା ଦକ୍ଷିଣ
ବାସି ହୋଇଲଣି ବାସ । ବାରବାର ଲୋଭେ ମନା କରୁଅଛି ପାଇରୁଟି
ଅପରାଧ । ୧ । ପଥର ଶିଖରେ ପଥ ପୁଣିଅଛି ଉଭୟ ରହୁଛି ପୁଣି ।
ସେବେ ରୁ ପାଇରୁ ସେଠାବରୁ ଯିବୁ ନିଶ୍ଚିନ୍ତେ ହୋଇରୁ ଗୋଷ । ୨ ।
ସେଠାରୁ ଦିବେଶୀ ବହୁଛି ଉତ୍ତାମି ତହିଁରେ ଶେଷୁଛି ହୁଏ । ଅସୁରୀ
ଦେଇଲେ ସବୁ ବାକୁଅଛି ନାହିଁ ରତନ ଦବସ । ୩ । ଅଶ୍ରୁସୁଖ ମାଳା
ବାମ କରେ ଧରି ରୁଅଛି ମନେବେଶ । ମାଳା ହଜିଗଲେ ବେଳା ବୁଡ଼ି
ଯିବ ତହିଁରେ ଲୋଭେଶ ବାସ । ୪ ।

ତାଳ—ଖେମଣି ।

ମନ ରବିରୁ ଛାଡ଼ି କର ରଜନୀ । ଶବ୍ଦ ଧରିଲେ ପୁଣି ହେବ କାମନା ।
୧ । ପଥ । ନଗରରେ ଅଗ୍ନି ଦେଇ ପଥୁ ଲୁମ୍ଭରେ । ଦଶାସେ ଗରଜ
ଦେଲେ ଶ୍ରୀମ ମୁଖରେ । ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଶତେ ଗ୍ରାସ, କେ ହେଲୁ ପଥୁ ପୁତ୍ର
ଉଭୟ କେ ହୋଇଲୁ, ଶ୍ରୀମମୁଖରେ ଦେଲୁ । କେଦେଲୁ ଜଳା ଗୋଲ
ପାଣ୍ଡବେ ଗଲେ ଗଲ, ଯାଇ ରେଡିଲେ ମନମୋହନ । ୨ । ଦେହେ
ଲୁଚନ ଯଜ୍ଞ କରନ୍ତେ ଧର୍ମ । ଯଜ୍ଞଶାଳେ ଅସି ମିଳିଲେ ସେ ଦୁହରସି ।
ଦେଖି ଦୁରସ ଚକ୍ଷୁ, ଉଠିଲୁ ନୃପନାଥ । ଅଗ୍ନି ସେ ଲୁଗେ ଥିଲୁ,
କରୁଣେ ସେ ଉଠିଲୁ । ଦେହେ କେ ହୋଇଲୁ, ଶାନ୍ତ କାହାକୁ କଲୁ ।
ଏକଥା କହୁ ମନମୋହନ । ୩ । ଉତ୍ତର ନନ୍ଦନ ପୁଣି ଅନ୍ତଃକାଳରେ ।
ଶାୟିତ କଲୁ ଯାଇ ଗଙ୍ଗାକୂଳରେ । କେହେଲୁ ବ୍ୟାସ ପୁତ୍ର, ପଥରେ
ସୁଦନ୍ତ । ଶୁଭପାଦ କେ ହେଲୁ । ଶୁଭସିତ ଧରଲୁ । ବାସ ଲୁଚେଇ
ରମି, କେ ହେଲୁ ଗଙ୍ଗାପାଣି । ପୁଣ୍ୟାଳ ପଥେ ହେବ, ନିଶ୍ଚଳମନେ ରବି
ବଜରେ ପୁଣି ହେବ କାମନା । ୪ ।

ବନ୍ଦନ ଶୁଭର ।

ଭାଳ-ହସତା ।

ଅହେ ମନ ମୋର । ମୁଁ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ସ୍ମରୁଛି ତୋ ଅନ୍ତର । ପୁର ।
ଧୂଳି ଲଗାଗଣ କେନାହିଁ ସର । ଧବଳ ରୁଷକୁ ଲସ୍ତ କର । ଧାସି ଅଛ
କ୍ଷର ପରମ ପଦରେ ଧାସ କରୁଅଛୁ ବରପ୍ରଭ । ୧ । ଦେଉଳ ବୁ ଅରେ
କିଛି ସର । କିଛି ପ୍ରଜ୍ଜବାକୁ ଚିରକର । ଦେଉଳେ ପଶିଲେ କିଛି ର
ଦେଖିବୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବୁ ନୟନାର । ୨ । ହିରୁଟି ହିରୋଣୀ ଉପଧାର ।
ନହନ୍ତା ନଦୀର ତଳେ କର । ବଳନାଳ ପାଣି ଟେକିଲେ ଉଡ଼ାସି, ଉଡ଼ି-
ସିବ ତୋର ଦୁଃଖୀବର । ୩ । ଧାସି ସ୍ମରୁଣୀର ଅଶ୍ରେ କର, ପିଠିପିଟି
ଲବରୁ ତୋର । ରଜ ନ ପାରିଲେ ପାମର ଅରୁଣ, ରାଗାରି ବରୁଣ
ନାମଗାର । ୪ ।

ଭାଳ-ସର ।

ଏବୁ ମନ ସିନା ଚନ୍ଦ୍ରାଣୀ ସୁରତ ହେ । ମୁକୁମତ । ପଦ ।
ମନ କହେ ମରତନ, ଦେଖିଲେ ଦେଖିବୁ ପୁଣି, ଏ ତରୁ ଉତ୍ତରଦେଶ
କଣ୍ଠିବେ ନାହିଁ ଅମନ, ସନକାତ ପ୍ରଜ୍ଞା ଆଉଛନ୍ତି ହେ । ୧ । ନ ଗୋଳ
ନକାର କର, ଦେଉଳ ଟୋକା ନ ଘେଷ, ଶାସନା ଦର୍ଶନ ଶାସନ, ନଦୀ
କୁଳାବନ ଗୋଷ । ନ ଯା ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମ ଗୋମତ ହେ । ୨ । ଏ ଶାଳ
ଦୃଷ୍ଟେ ନ ଧର, ଭଲକମାଳା ନ କର, ଚଟା କୋଶିନ ଦେ ଧର, ରସ
ଅମ୍ଳ ପରିବର । ରଜାକ୍ତରେ ନାହିଁ ସଦରତ ହେ । ୩ । ଅସାଧୁ ଅସାଧିରେ
ଦେଖ, ଦେଖିଲେ ପାଇବୁ ସୁଖ, ତୋର ଦେହେ ଉତ୍ତର ଦେଶ, ଦେଖିଅଛ
କବଳକ, ସବ କହେ ପାମର ଅରୁଣ ହେ । ୪ ।

ଭାଳ-ଗେମଣ ।

ସୁର ସୁଖିନ ମନରେ, ସୁରର ବାସନା ଏକା ମାଣନ୍ତି ରବିତୋଷଣୀ
ଏକାକ୍ଷରେ ସୁଖେ ସୁର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ରିଷ । ସେ ସୁରରୁ ସେ ଚକ୍ରର ଅନା-
ମର କର । ୧ । ସେ ସୁରର ନାମ ଅଟେ ଅମର ଔଷଧ । ସେ ସୁରରୁ
ସେହୁ ଚକ୍ର ଲବର ସେ ସିଦ୍ଧି । ୨ । ସେ ସୁର ସୁଖିନ ଏକ ଦୈବତ

ମଠରେ । ଚନ୍ଦ୍ର ଥିଲି ପାଣିଆରୁ କଳମ କଠରେ । * । ଶୂନ୍ୟରେ
ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଗୋଲ ସେ ନ ଅସେ । ଅନ୍ୟତ୍ର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ଅଗ୍ରାଣେ
ନ ଦାସେ । * । ସେ ସୁନ୍ଦର ଅବସ୍ଥା ନ ଗଣେ କେବେ । ସୁମନ୍ଦାସ
ସୁମନ୍ଦାସ ନୟନ ସୁନ୍ଦର । + ।

ଗୀତ—ଯତ୍ନ ।

ପଦା ଲୁଗା ହୋ ବରମାମ ଅଥରରେ ।

—ରଜନୀ କଲ୍ୟାଣ କରୁଅଛି ବଣା ଧୋଇଦେଲା ନରକରେ । ପଦ ।
ସୁନ୍ଦର କଲ ସୁନ୍ଦା, କହା କଲ ଫାଳ, ଦଉଡ଼ି ବଳଲ କେଶ । ସୁନ୍ଦରାକୁ
ସୁନ୍ଦର ବଳଦ ଘୋଡ଼ାକୁ ବୁଦ୍ଧକୁ କାଳିଲ ଶୁଣ । ୧ । ପାଞ୍ଚ ପକ୍ଷକୁ ନେତ୍ରକୁ
କର ମୁଁ କରୁଥିଲି ପଦା ଗଣେ । ବିବେଶୀ ନଦରୁ ପାଣି ବୁଝାଇଲି ବୋହୁ
ପରା ସୁନ୍ଦରାଣୀ । ୨ । ପାଞ୍ଚମନ ଗୁଣ ଧାନ ଦୁଷ୍ଟ କଲ ନିର୍ମଳ କଲ ମୁଁ
ସୁନ୍ଦର । ନଦୀରେ ନଦ ସନ୍ତାପ ପକ୍ଷକୁ କେବେ ନ ରହୁଲା ମାର । * ।
ପକ୍ଷ ସୁନ୍ଦର ଧାନବାଣୀରେ ହସିଲା ଅରରେ ମୁଲ । ବିବେଶୀ ନଦ
ସେ ଚାହିଁ ସେ ବଢ଼ିଲା ଗାଈରୁ ବେଳକଲ । * । ସେତେବେଳେ କେତେ
ପୋଷଣ ହୋଇଲା ଚୈତନ୍ୟ ସବୁଥା ଥିଲା । କହେ ପଣ୍ଡା ସୁମ ରୁଟିଆମୁଣା
ତା ବହନ ବୁଝାଇ ଦେଲା । + ।

ଗୀତ—ଯତ୍ନ ।

ଲୁଗା ଲୁଗା ଶୂନ୍ୟ ମନ୍ଦିରେ । ସଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗୁଳ ଗଦ ଅନ୍ତରେ । ପଦ ।
କାଲ ଦେଶବାସି କରୁବ କବାଟ ଯିବାକୁ ସଙ୍ଗେ ସୁନ୍ଦର ରଥରେ । ଅନ୍ତରାଣୀ
ରେବ ରଥମଠ ଗାଡ଼ ହସିବ ସୁମନ୍ଦା ସତ ଅନ୍ତରେ । କଟପୁଟରେ, କନା
ସନ୍ତରେ, ଶଶା କାଳୁଅଛି ଗୋବେଳ ସୁନ୍ଦର । ୧ । ବଳଦାଳ ପାଣି
ରୁଗିଟି ରୁଗିଟି ବହୁଛି ବିବେଶୀ ଚାହିଁ ମଧ୍ୟରେ । ସତ ରଜ ଚନ୍ଦ୍ର ରୁ
ମଠ ଧ୍ୟାନ ଲୁଗା ରଜନ ଯାତ୍ରସୁନ୍ଦରେ । ୨ । ସୁନ୍ଦା ସୁନ୍ଦରେ, କର ଦୃଶ୍ୟରେ,
ସେ କଟପୁଟ କନା ବଜରେ । କନା ବଜେ ନଳ ରଜନୀ ପ୍ରବଳ ସୁନ୍ଦର
କମଳ କନା ବୁଷରେ । ଅଶାକାର ରୁଗି କଳଣୀ ନ ଯାଇ ଶକ୍ତିମୁଖୀ ଗାଈ

ଦେଉଳ ଉପରେ । ଶୋକ ଉପରେ ତା ଶୀରରେ, ବାହାନନ ତା
ଅଗ୍ରାନ୍ତ କରେ । * । ବାବୁର ତା କମଳରେ ପ୍ରତି ପଦ ନିଶ୍ଚୟ
କରି ଦେଖାଉଛି । ଗୋପନ କହି ଅନ୍ଧାର ଅନ୍ଧ ପଦକ୍ଷେପେ ପଦ-
କାମରେ । * ତର ଗୋପରେ ଶୋକ ଅନ୍ଧରେ, ମାତା ଗୋପନ କରା
ପୁଣ୍ୟରେ । * ।

ବାଳ--ଅଭିଶେଷ ।

ଅନ୍ଧାକାର ଶାନ୍ତରୁ ଭେଟ । ଅନ୍ଧାଧମନାକୁ ବଦଳେ ରଙ୍ଗ । ପଦ ।
 ଚଳନ୍ତେ ଶାନ୍ତ ପ୍ରାୟେ କବାଟ ଗଳବାକୁ ବନ୍ଦ ଶବ୍ଦଟି । ଅମଳ ସର ସୁମର
 ଦ୍ଵାର । ଦେଖି ଶୁଣିବେଳେ ଦେଖିବା ପଟ । ୧ । ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଗଲେଣି
 ଶାନ୍ତ । ଶାନ୍ତ ହୋଇଯିବ ଏ ଜାତି । ଜୟନ୍ତି ଅହ ଚକ୍ତି ଶୁଭିର ।
 ଶୁଭାର ପଦର ଅଶର ବାଦ । ୨ । ତହୁଁ ଲବେ ଗାନ୍ତବ ନାଟ । ଶବ୍ଦେ
 ଶବ୍ଦେ ସେ ଶାନ୍ତ ରଙ୍ଗ । ଶିଖର ଲୁଚିବୁ ପୂଜା ଗାନ୍ତାକୁ । ଶୋଭନାୟ
 କର ରହୁଛି ମଠ । ୩ । ଶୁଭବତ୍ତ ଶୁଭ କପଟ । ଗୋଲବତ୍ତ ନେଟ କବାଟ
 କହେ ଲକ୍ଷ ଶୁଭ ଲୁଚାଏ ଶାନ୍ତର ଚରଣେ ଶବ୍ଦ ଗଟ । ୪ ।

ବାଳ---ଅଭିଷେକ ।

ସୁମ ନାମ ବଡ଼ ଶାଢ଼ରେ, ମନୁଷ୍ୟ । ହରି ନାମ ଚିତ୍ତ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
 ଦେଉ ଓଢ଼ା ଧରି ଘୋର ରେ ପ୍ରାଣୀ କୁଳ ନାମ ବଡ଼ ଅନୁଷ୍ଠାନ
 ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହାତ୍ର କର । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପ୍ରକୃତ ଜଗି ନାମ ଦେଇ ଅନଳରେ
 ପ୍ରୋତ୍ସାହ । ୧ । ଅନୁଷ୍ଠାନ ଉପନାମ ଦୋରସ ଉପନାମ ଗୁଣସର ।
 ଇତିହାସ ଲେଖ ମିଶ୍ରାଢ଼ ପ୍ରାଣୀ, ଶୋଭା ଦେଖିବାର କର । ୨ । ମିଶ୍ର
 ଦେଖିବାର ବଡ଼ିଆସନ ଶୁଭଦେବ ଶୁଭଦାସ । ଶୋଭା ନାମ ଚିତ୍ତ
 ପ୍ରାଣୀ ଧରଣୀ ମଧ୍ୟ ଉପେକ୍ଷା କର । ୩ । ଅବମାନା ଗାଠି କୋଳେ
 ଧରଣୀ ପ୍ରାଣୀ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଅନଳ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମନ ହୋଇଲେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ
 ବସନ ଅନଳ ବର । ୪ ।

ଭାନ---ଅଗ୍ନେମହା ।

ଅହେ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀମଦାବିଷ୍ଣୁ, ଶରଣ ଗୋବର ନୋହରେ ଅରାଧନା
ଦିନୁ ଦିନୁ ଦୁଃଖ ଦେଲା ଅଭାବେକ ବହୁତ ଜଣାଇ କଲେଣି ସାର ।
ଅର ଜଳ ଥିଲେ ଭରଣ ନ ମିଳେ ଜାନ୍ତିଦନା ପଡ଼ି କରୁଣେ ପାଇଁ । ୧
ଅସତ ନଥାଇ ଶୟନ କରୁଛି ଭେଦ ଦନା ତନୁ ଶରଣି ଥାଇ । ଶେଷ
ବେଳେ ଅର ଗର୍ବକୁ ଶେଷିଲେ ସନ୍ଧ୍ୟାକାଳେ ସନ୍ଧ୍ୟା ନ ଲାଗେ ଅର । ୨
ସେତେ ସେତେ କଥା କରୁଛେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନନ୍ତ ଜାଣିବାକୁ କେଉଁ ଅର
ଦେଖୁ ଦେଖୁ ହରି କର ଏତେ ସରି, ପାଦପଦ୍ମରେ ଶାନ୍ତ ମିଳାଇ । ୩
ଜନ୍ମାଶ୍ରମରେ ପଡ଼ି ରହୁଛି ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମନରେ ଥାଇ ନ ଥାଇ । ପାନର
ବାଡ଼ିଅ ଶୁଣିଥାଉଅଛି ସାଥର ଦନା କେ କଲେ ଲଗାଇ । ୪

ଭାନ---ଅଠତାଳ ସନ୍ତ ।

ମାନ ଉଦ୍ଧାରଣ କରୁଛେ ଭାରଣ, ଶରଣ ମୁଁ ଗୁପ୍ତ ପାଦତଳେ । ପଦା
ଅନାଥର ନାଥ ଲଳଣିର ନାଥ ଜଗନ୍ନାଥ ନାମ ଲଳାତଳେ । ମୁହାବସ
କଲେ କଲୁବଃ ମୁଲେ କିଞ୍ଚିତ୍ କରନ୍ତି ବଡ଼ ଦେଉଳେ । ୧ । ଲକ୍ଷ
ଗୋବରରେ ବାରିଣି ତାହାର ତା ଜାକ ଶୁଣିଲ ପଞ୍ଚାଶେଳେ । ମାରକଣ୍ଡ
ରାଣି ସାରଥରେ ଶୁଣି ଉଦ୍ଧର ମଲର ବାହୁବଳେ । ୨ । ଶୁଣିବାକୁ ଶର
କାଳୀ ଦନାଶିର ଦଣ୍ଡ ପେ କାନ୍ଦିଲ ଶିରକଳେ । ଲଦାରେ ଲୁଚଣ ଦଧିର
ଅପଣ ଜନକନନ୍ଦିନୀ ସୀତାକଳେ । ୩ । ସୁଧୁର୍ବର ବୋଲେ ହସ୍ତିନାକ
ରର ଶେଷନ କର ବହୁର ଶରେ । କରୁସର ତଳେ ପାଖାନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ର
କୋଟିବସ୍ତୁ ଦେଇ ଅବହେଳେ । ୪ । ବନପୋଡ଼ି ତାଳେ ଗୋର ବାବାନକୁ
ଉଦ୍ଧର ରାଣିର ବରଦାଳେ । ରଣେ ଉପଲବ୍ଧ କଦଳୁର ଚନ୍ଦ୍ର ଶରଣ ମୁଁ
ଗୁପ୍ତ ପାଦତଳେ । ୫ ।

ଭାନ---ଭା ।

ନୟ ନୟନର ହେ ପଦ୍ମ ନୟନ । ପ୍ରଜବାଳା ଦୃଢ଼ତଃ-ନୟନ ।
। ପଦ । ବଡ଼ ଦେଉଳେ ବଡ଼ାକ, ବଡ଼ତା ବଡ଼ୁର, ବ ଶୋଭ ପାଇଛି

ରତନ ସାବର ।

କଳାହୁବର । ୧ । ସେ-ସେହି ଅଳତାପତ୍ର, ଦେଖିଲୁଲିପିବ ମନ୍ଦ; ମୁଦ-
ତନମାନ ମନ ମୋହନ । ୨ । ବର ବର ତୋ ଅସି, ବରଦ୍ୱାର ବୁଦ୍ଧ
ଦେଖି, ତହିଁରେ ରହୁଲୁ ଲୁଗି ମୋ ମନ । ୩ । ସେ ସେହି ରଜାଅଧର
ପୁର ରହୁଲୁ ମଧୁର, ନାସେ ରତିମୋହ ଅଛ ଶୋରନ । ୪ । କଟିତଟେ
ପାଟିରମା, ଓଡ଼ିଆଣି ତରୁକମା, କ ଶୋଭା ଦଶୁର ଦେଖା କୁନନ । ୫ ।
ଶୁଭକଳାପ ଚରଣେ, ଚରଣରୁ ଅନୁଗଣେ, ଦାନୁରୁ ବାସକରେ ତଣ୍ଡାଣ । ୬

ଭାନ---ପର ।

ଆମ ଦୋ କହୁ ବସନ ପଶି । କେହି କମଳରେ ରୁମର ଦାଢ଼ି ।
ପଦ । କାଳନ୍ଦିଦ୍ୱରେ ପାରୁଅ ବସା । ସେଠାରେ ସିଂହକୁ ପିନ୍ଧୁ
ଶରୀ । ୧ । ବସ୍ତ୍ର ମଣ୍ଡଳର ଲୁଗିଲୁ ଯୁବ । କମଳେ ବୁଝିଲୁ ଯେ
କୋକନଦ । ୨ । ଦେଉଳ ରହୁଲୁ ଦେଉଳ ରୁଣ୍ଡେ । ଶରଣ ରହୁଲୁ
ଶୁଣ୍ଢେ ମୁଣ୍ଡେ । ୩ । ଶୂନ୍ୟ ମଣ୍ଡଳରେ ବାହୁଲୁ ବସା । କେହିଠାରେ
ଅଛ ଶୋଷପାଶା । ୪ । କହୁଲୁ ଦେଉଳେ ଶୁଣ୍ଢେ ରେ ବାଢ଼ । ସବୁରୁ
ସେବା କଲେ ତା ପାଇ । ୫ ।

ଭାନ---ପର ।

କର ମନ ସାଧୁସଙ୍ଗ ଅଙ୍ଗ ଶାନ୍ତି ରହୁବରେ । ପଦ ।
ପାଞ୍ଚମନ କର ମେଳ, ପାଞ୍ଚ-ପାଞ୍ଚୁଲୁ ଦଶୁଦ୍ୱାର, ଦେବେଦେବେ
ସିଂହ ପଦ୍ମର ତଳ, ରୁ ତ ଶବ୍ଦ କବୁ ରେ । ୧ । କେବ ମୋହ ମାହୁ
କାମେ ରମିଟ, ଏ ରୁଣୁଦ୍ୱାରେ କସେ ରୁଣୁଦ୍ୱାଟ, ଦାଢ଼ ଶରଣରେ ନମା
କେଟ, ରୁ ଅବଶ୍ୟ ମରୁବରେ । ୨ । ଶବ୍ଦ ରପରୁ ରଜାଅ ଆଦ, କରଣେ
କେହିଲୁ ମନ ପଦର, ପଦର ଧ୍ୟାତେ କର, ବମନ, ରୁ ଦେବଦେବେ
ମିଶିବୁ ରେ । ୩ । କେବଳାସୁଅ ସେ ଅଟଳ ବାଢ଼, ହର ଦେବକ ହର
ରସ ବାଢ଼, ଦବୁ ଦେବେ ପଦ୍ମପଦ୍ମ ଆଦି, ରୁ ଅବଶ୍ୟ ମରୁବୁ ରେ । ୪

ଉଦାହରଣ—

କାର୍ଯ୍ୟମତ ଅବଦାନ ଦେ । ଅବଦାନ ଦେଲେ ଅମିଶା ମିଶିବ । ଅମା-
ପରେ ମାତ୍ର ଦେବ ତୋ ଧନ । ପଦ । ଅମାପନା କରିବେ ଶୋଳକଳା
ଦହ ସଦନା କରିବେ ଲବ ଦର୍ଶନ । ଅବଦାନୀ ସର୍ବ ପ୍ରକାର କିଛି ଶାନ୍ତ
ତେଜେ ଅବଦାନ ପଦନ । ୧ । କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କିନ୍ତୁ କେବେ ପଦନୁଷ୍ଠାନ ଅବଦାନ
କରିବେ ଦରଶୀ ଅବଦାନ । ଏବଂ କୁଅ ଦେଲେ ଦେଲେ ଦରଶୀ ଦାସ ଅବଦାନ
କାର୍ଯ୍ୟ ପଦ ଦେବନ । ୨ । କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଦେଲେ ନାମ ଦେବଦାନ ପଦଦେବ
କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବ ଦେବ । ଦୁଇମେବେ ମିଳି ଦୁଇ କରୁଛନ୍ତି ମରୁଦେବ ଦୁଇ
ଦେବ ଦେବ । ୩ । ଦୁଇମେବେ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ
ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ । ଦେବ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ
ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ । ୪ । କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଦେବ ଦେବ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ
ଦେବ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ । ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ
ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ । ୫ ।

ଉଦାହରଣ—

ଅବଦାନ ଦେବ । ଦେବ ପଦଦେବ ଦେବଦାନ ଦେବ । ପଦ ।
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପଦଦେବ ଦେବଦାନ । ପଦନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ । କାର୍ଯ୍ୟରେ
ମାତ୍ର ଦେବ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ । ୧ । ଦେବଦାନ
ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ । କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ । ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ
ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ । ୨ । ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ
ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ । ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ
ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ । ୩ । ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ
ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ । ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ
ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ । ୪ । ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ
ଦେବଦାନ ଦେବଦାନ । ୫ ।

ଭାନ—ମୁଁ ।

ଯେଉଁ ସମୟ ଗୋ ଶୁଣିଲେ ହୋଇବୁ ବାଦ । ବନର ଉତ୍ତରେ ଘାସ
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଗାଈ କହାଇ । ଶବ । ମାତା ପିତା ଦୁହେଁ ଚଳି
ନୋହୁଁ ପୁଅ ଭାଗରେ ଗେଲେ । ଘାସ ନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୋଷାଳ ଦୁହେଁ
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହାତେ ଧରି । ୧ । ନରକା ଉତ୍ତରେ ଦରଫ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏକଥା
ବେଶିଛି କାହିଁ । କୁହର ଉତ୍ତରେ ମୁଖ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ବାଣେ ବାହୁଁ ଗେଲେ ।
୨ । ଭାନପର୍ବର ସେ ମନ୍ତ୍ର ହିଁ ଶୁଣିଛି ଏ କଥା ବେଶିଛି କାହିଁ । ଦେବତା
ଲୋକରେ ଶାନ୍ତି ଶେଷ ଅବସର ନାହିଁ । ଦେବତା ମନ୍ତ୍ର ସେ ଗୋଷାଳ
ନୋହୁଁ ଏକଥା ବେଶିଛି କାହିଁ । କହର ଗୋଷାଳ ସବୁରୁ ଅର୍ଥେ
ପଡ଼ିବେ ଗୋଷାଳ ନୋହୁଁ । ୪ ।

ଭାନ—ଗୋଷାଳ ।

ବନବନ୍ଧୁ ହୋଇଗଲା । ଦୁଃଖ ନ ଭଲ ମୋହର । ହେଲେ ଶୁଣି
କଲ୍ଲ ମାତାଠିକେ ଗଡ଼େ କଲ୍ଲ । ଶବ । ଉତ୍ତେ ଗୋଷାଳରେ ଉଡ଼ି,
ଜାଣଲେ ହେ ଦେବତା, ତା ଜାଣିବୁ ତାହାହିଁ ତ ଶୁଣି ଶ୍ରବଣ ଗେଲେ ।
ନୁହୁଁ ପ୍ରସନ୍ନ ଗେଲେ, ଦୌଷ୍ଟ୍ୟ ଅଭାବ କାଳେ, ଗୋଷାଳ ହେଲେ
ହେଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ କହିଲେ ଶାନ୍ତି । ୧ । ବନବନ୍ଧୁ ପ୍ରସନ୍ନ ଗେଲେ, ଦେଲେ ମୁଁ
* ଅଶ୍ରୁ କଲ୍ଲ; ଦେଲେ ଦେଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ କଲ୍ଲ ହେ ଏହି କହିବୁ ଶାନ୍ତି । * ।
ଉତ୍ତ ବା ନ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମୋହେ, ଶ୍ରବଣ ତୋ ଶ୍ରବଣରେ, କହେ ବନମାଳୀ
କାଳେ ବସିଅଛି ଶାନ୍ତି କଲ୍ଲ । ୪ ।

ଭାନ—ଗୋଷାଳ ।

ଉତ୍ତରେ ମନ ସୁମନାମ ଏକ ଅବସର । ଅବସର ଉତ୍ତେ ଶୁଣି ଶୁଣି
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗୋଷାଳ । ଶବ । ଅବସର ଶୁଣି ଗୋଷାଳ ଗୋଷାଳ ଗୋଷାଳ
ଗୋଷାଳ, ଗୋଷାଳ ଗୋଷାଳ ଗୋଷାଳ ନ ଶୁଣି କହଇ । ୧ । ଶବରେ
ଶବରେ ପଡ଼ିଲେ ଗୋଷାଳ, ଶବରେ ପଡ଼ିଲେ ଗୋଷାଳ, ଗୋଷାଳ
ଗୋଷାଳ ଗୋଷାଳ ଗୋଷାଳ ଗୋଷାଳ ଗୋଷାଳ ଗୋଷାଳ ଗୋଷାଳ । ୨ ।

ତେ ଅରତରେ ତନୟ ଶର, ଅଠର ନଳାରେ ପଡ଼ିବ ଶର । ନଅଟି
ନାୟକ ଲୋ ଧାନ୍ୟ, ସୁଦ୍ଧ ଲାଗିବ ସେ ଝିନା ଝିନି, ସମସ୍ତେ ହୋଇବେ
ବାସି ରାଗାସିଆ ଶୁଆର ପିଆର ଶୁଆରୁଣ ଦେବେ ବିବେଶୀ ଧାର । * ।
ତେ ଶୁଣିଲେ ମରତ ମାତ, ଦକ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ସନ୍ଧ୍ୟା ଲୁଚନ, ବ୍ୟସ ରଜି-
ସିବ ବ୍ୟସ୍ତ ଚରଣ, ପୁଣିତାସକ୍ତ ଶେ ପଡ଼ି ରଜସ୍ୱଳ, କହନ୍ତି ଅନୁକ
ଦେଖାନ୍ତି ଗ୍ରାମରେ ବେଳୁ ନାମ ଅଶେ କର । * ।

ତାଳ — ପଦ ୧ ।

କାହିଁକି ନ ରହୁ ମନ ପ୍ରମଦୁଷ୍ଟ ହରିଣି । ନାହିଁକି ମନରେ ତୋର
ହେବୁ ଦେଲେ ପରିଣତ । ପଦ । ଦଳ ଦୟାସ ପରିଣତ, କହୁଁ କହୁଁ ଦଳ
କର । ମରଣ ଶକ୍ତି ହେଲା କରୁନୁ ନ ପୁଣିତ । ୧ । ତହନକୁ ପ୍ରାଣ
କର, ତହନକୁ ଧାନ୍ୟ ଧର । ସଦାସୁ ସେବାକର ଲାଗୁ ସଦାସୁ ।
ମାୟାରେ ବେଳୁ ଅଜ୍ଞାନ । ନ କରୁ ପୁରୁ ଦଳନ । ନୋହୁଲା ତୋର
ତେଜନ । କଳିକାଳ ଶୁଣିବ । ୨ । ପ୍ରତି ରୁ ପକଳ ଅଶା । କର
ଗୋବିନ୍ଦେ ରାଗାସିଆ ଶୁଣିବୁ କର୍ମ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭା କଲେ ଦୁଇ ରଜିତ । ୩ । କହୁନୁ
ଦଳନକର । ମନରେ ହୋଇ ଅନଳ । ଦୁଇ ଦଳନକର, ଦଳାଅ
ପ୍ରମଦତ । * ।

ମଧ୍ୟମାନ — ରଜନସ୍ୱର ।

ସୁଦ୍ଧ ମନ ଦୁଇେ ସୁଦ୍ଧ ଲାଗିନୁ ଦୁଇେ ।

ଲଜ୍ୟ ସେ ଅକଥ୍ୟ ଦୁଷ୍ଟ ସଦାସିଆ ଧାନ୍ୟରେ । ପଦ ।

ସରବ ହୁଅନ୍ତୁ ରୁଷ ରଜନୀଶା ପ୍ରେମରୁଷ । ନ ଲରଇ ପ୍ରେମ ରଜି
ହୁଇ ତୋଟି ସୁଦ୍ଧରେ । ୧ । ସୁଧା ରୁଷ ସାଦା ରାମ, ସୁରୁଷ ଦୁଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ।
ମାୟା ଦଳା ପ୍ରେମରୁଷ ସଦାସୁ ଶୁଦ୍ଧରେ । ୨ । ଅନଳେ ଅନଳେ
କର୍ମ ଜାତ ସଦାସୁ ରଜନ । ସେବକ ସାଧକ ଲରେ ଲଜ୍ୟ ସଦ୍ୟ
ସୁଧାରେ । * । ଦଳ ଲଜା ଦୁଇେ ପୁଣି ଧାନ୍ୟ ସୁଧା ଦୁଇେ ଶାନ୍ତ ।
ସୁଧା ଶାନ୍ତ ଅଶୁ ଲରେ ଦୁଇେ ଅନଳେ । ୩ । ପକଳ କପଟ ସନ୍ଧ୍ୟା
ବେଳେ ଅନୁପେ ଶାନ୍ତ ଶୁଣୁବୁ ହୋଇବେ ସୁରୁ ସଦାସୁ ଧାନ୍ୟରେ । * ।

ଉତ୍ତର ପାଞ୍ଚାଳ ।

ଭାନ---ଦେମଣା ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ଶବ୍ଦ, ଅନୁମାନ କିଛି ଭେଦ । ଅକଳଣା ବାସ-
କ୍ଷୟ ନାମ ମହନୀ ଅଭାସ । ଶବ୍ଦ । ଭସନ ନାହିଁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଦେବତା
ଭାବେ ଭୁବନେଶ୍ୱର । ଦୁହାଁ ଦୁହାଁ ଶବ୍ଦ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଦେବତା ଶବ୍ଦ । ୧ ।
ମେ ଗୁମତରୁ ଅନନ୍ତ, କୁହୁତରୁ ଭଗବାନ । ଭୁବନେଶ୍ୱର ଅବତରେ ହୋଇ
ନ ଶାନ୍ତରେ ସିଦ୍ଧ । ଭବ ଶବ୍ଦ ଶାନ୍ତମାୟ, ଦ୍ୱୀଂ ଶ୍ରୀଂ ଦ୍ୱୀଂ ବୁଦ୍ଧ ।
ଦର ଅକାଶରେ ଭୁମି ବୋଧେ ନ ଶାନ୍ତରେ ସ୍ଥାପନ । ୨ । ସୁଶ୍ରୀ ସୁଶ୍ରୀ
ବାଦ, ଦେବତା ଭେଦ ଚିନ୍ତା ବହୁ । ତତ୍ତ୍ୱ ସୂତ୍ରରେ ଭେଦ ହୋଇ ନ
ଶାନ୍ତରେ ଅନୁ ଆଦ୍ୟ । ୩ । ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭୋଗୀ ଦେ ଶବ୍ଦ, ଭବ ନିଶାନ୍ତରେ
ଠାବ । ମୂଳ ଭଗବାନରେ ଦର୍ଶି ମନରେ ହେଲେ ପ୍ରବନ୍ଧ । ୪ । ଅବତର
ବୁଦ୍ଧ ଦେବ, ବୁଦ୍ଧ ଭଗବାନେ ନାହିଁ, କେବେ ସମ ଅବସିତ ଅନାମେ
ଭବନା ଭେଦ । ୫ ।

ଭାନ---ଅବତମଣି ।

ଭାନନ୍ଦି ଦ୍ରବେ ଭମନ ସୁଦିନ, ଶିବନାମେ ଭବନେଶ୍ୱର, ଭେଦନେଶ୍ୱର,
ଭୋଗବାନ, ସେ ଭବନ ଶିବରେ, ସେଶ୍ୱର ସୁବୁଦ୍ଧ ଭେଦେ ସେଠାରେ ହୋ
ବାଦମନ । ଭବେ ଅସ୍ତ୍ର ଦୁଇ ଚକ୍ର । ଭବାନୀ ଦେବତା ଶୋଭା
ଦେଖା ଏକପରେ ଭବାନୀ । ୧ । ଭବି ତରୁତର ଶ୍ରୀମଦେ ଭବ ।
ଭବ ଶବ୍ଦମ ଏକାପରେ ଦେଖ । ଭବେଶ୍ୱର ଭବେଶ୍ୱର ଦେଖ । ନାବ
ଭବାନ ଭବନ ଭବନ । ବାଦମନ । ଶେଷ ରୁ ବାସା ଭବାନୀ । ୨ ।
ଭବନରୁ ଅବତ ଶବ୍ଦେଶ୍ୱର ସୁବୁଦ୍ଧେଶ୍ୱର ହେଲେ ଭାବି । ୩ । ଭବନ
ସୁଦିନ ଭାବୁ ଦୁଆରେ । ଭେଦ ଶବ୍ଦମ ମାବୁଦ୍ଧ ନାମରେ । ଅବତର
ଶବ୍ଦେଶ୍ୱର । ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରୀଦାସ ଭବନ । ବାଦମନ । ଅବ୍ଧି ଭବ
ଶାନ୍ତମନ । ଦେଶର ଦୁଆରେ ଦେବତା ଭବନ ଶାନ୍ତରେ ଭବ ଦର୍ଶନ । ୪ ।
ଆଦରୁ ନେଇ ନାମରେ ଦର୍ଶିବୁ । ଭବାନୀର ଭବନେଶ୍ୱର ଦେଖିବୁ । ଶବ୍ଦ
ନ ଶାନ୍ତ ଭବରୁ ଦେବେ । ସୁଦାବେଶେ ଦୁର୍ଗା ଦେଖିବୁ ତେବେ ।
ବାଦମନ । ବଶସ୍ତେଶ୍ୱର ଭବେ ହେ । ଭବ୍ଦେଶ୍ୱର ଅବତର ଅବତେ

ଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜା । ୩ । ପୂଜାର ମାଧବ ମଧୁସୂଦନ । ଶାବ ପରମ କୋଟେ
ଭବାନୀ । ସୁରତ ଶବ୍ଦ ଶୂନ୍ୟ । ଅଗ୍ନି । ବହୁତ ମିଶ୍ରାୟ ମାରୁ
ହେଉ । ଦାମନୀ । ବଳନାଲେ ଅଭୟ । ଶୂନ୍ୟ ପୁରୁଷ ଶୂନ୍ୟରେ
ବହୁତ ଉପାସନା ପରମାର୍ଥ । ୪ । ସକାଳ ମକାର ଅକାର ଉଚ୍ଚ । ଶୂନ୍ୟ
ରାଗରେ ବେଦର ଧୂଳି । ବର ଅଠଶର ବ୍ରହ୍ମାଦି ଶୂନ୍ୟ । କୃଷ୍ଣ ଶୂନ୍ୟରେ
ଶୂନ୍ୟ ଅଗ୍ନି । ହୋ ଦାମନୀ । ଶମାକର ମୋର ବୋଷ । ଶମେ ଅଧମ
କରାୟ ବଦନ, ଶାବ ପୂଜାରେ ଅଶ୍ରୁ । ୫ ।

ବାଦ—ଦକ୍ଷିଣୀ ।

ସୁଧେ ବନ୍ଦନ, ତମି ତାମିରେ ପାଦକୁ ବରଣ । ପଦ ।

ବେଲେ ଭକ୍ତରେ ଦର୍ଶି ସର ଦର୍ଶି ମୁକ୍ତବାନୁ ଭବନର । ବେଲେ
ପଣି ରୁଦ୍ଧକୁ ଦେଖିବୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବୁ ନିରାକାର । ୧ । ଧୂଳି
ପାଦରେ ଧନ୍ୟାପର, ଧବଳ ଶବ୍ଦକୁ ଲେଖି କର । ଧାର୍ମିକ ଶାବ ପରମ
ସମ୍ଭବେ ଧାମ କରୁଅଛୁ ନିରାକାର । ୨ । ନିବେଶି ବହୁତ ଭକ୍ତଧାର ।
ବହୁତା ଦୟା ଲେଖି କର । ବଳନାଲେ ପାଣି ଲୁଗାଣି ବହୁତେ ଉଚ୍ଚ-
ସିଦ୍ଧି ତୋର ଦୃଢ଼ାସନ । ୩ । ତାଳ ଶବ୍ଦକୁ ପିନ୍ଧି କର । ଦୁର୍ଗାବତୀ
ଭକ୍ତ ଦୟାଧର । ଭକ୍ତ ନି ପାଦରେ ପାନର ଦ୍ଵାରକା ଲଙ୍କାର କଲେଟି
ଦାୟାପର । ୪ ।

ବାଦ—ଅକ୍ଷୟମେଶ ।

ଦେଖିବୁ ସରସୋତ୍ତା ଅଗ୍ନି ସର ପୋଡ଼ିବ । ପାଣିକୁ ଶୁଦ୍ଧ
ସିଦ୍ଧି । ପଦ । ପ୍ରଥମରେ ଲୁଚିବ ବାଦ । ବାଦ ସଙ୍ଗେ ମିଶ୍ରବ ପିନ୍ଧି ।
ବେଦ ସନ୍ନିପାତ । ସୁଧର ଉଚ୍ଚିତ, ବହୁତ ମାଦବ, ଚର୍ଚ୍ଚି ଅନ୍ତେ ଅଗ୍ନି-
ରୁଷି ବହୁତ । ୧ । ସୁଧ ବହୁ ଏ ସୁଧ ସୁଧ । ବଦର୍ଥନା କରୁଛି ତାହା
ଏ ସଦନ ମାୟା । ଏ ସଦନ ବନ୍ଦ, ଦୂର ନାମ ଭକ୍ତ, ନୋହଲେ ଏ
ଦର ଚନ୍ଦ୍ରସିଦ୍ଧି । ୨ । ପାପ ପୁଣ୍ୟ କରୁଛି ଯେତେ । ସେହି ସିଦ୍ଧି ତୋର
ସମ୍ଭବେ ସେ ଶମନ ପଥେ । ଦର୍ଶି ବେଦ ଉଦ୍ଧୃତ ପାଣି ଦେଖି ତେଜେ-

ତାଳ—ସର ।

• ଚରବର ହେ ଗୋସାଇଁ ; ରାମ ଶ୍ରୀଚରଣ ଚରୁ ଅନ୍ୟ ଅଶ୍ରେ ନାହିଁ ।
 ପଦ । ସାବର ପଥାପଥର ଅରୁ ବଶନାହିଁ । ମୋହୁ ଯିବାପାଏ ନଈ-
 ଘୋଷେ ସବୁ ଗହ । ୧ । ରଥ ଲୁଇଗାଣେ ଲମ୍ବେ ମୁକୁତାର ଝୁସ ।
 ବରମର ବଶୁଆର ପରୁ ଚକାଡ଼ୋଇ । ୨ । ଦାଉପଥାବର ଉଲେ
 ଚକାଡ଼ୁଏ ଶୁଭ । *ପର୍ବତ ଚୋରୀତ ଆଉ ଚୈବଲେ ମୁକତ । * । ଅଭେ
 ଲୁଲେ ଚରବର ମଧ୍ୟ ଲୁହମୁହିଁ ରେ । ଅସୁର କାଳଅ ପରେ
 ଚରବର ଲୋଭରେ । ୪ । କହେ ପାଲବେର ଶୁଭ ଚାଉରେ ପକତ ।
 ଏହ ମୋତେ ଅଶା ହେବ ଶିର ଦୁଇବର ହେ । ୫ ।

ତାଳ—ସପତା ।

ଅରେ ଶୁଭ ଚରବର । ମିଛ ମାୟାରେ ପଡ଼ି ହେଉ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲକ୍ଷ-
 ଚକ । ପଦ । ଚରବର ପଦ୍ମବ ହେଲେ ଅସି । ଚରମ ହୋଇବେ ଶେଷ
 ଲୁଗା । ଚପ ସବିଷାତ ଚୁଟି ଚାଉପିଣ୍ଡ ଚାହିଁ ଶୁଭୁଷ୍ଟବ ଶରବର ଶର-
 ବର । ୧ । ପିଣ୍ଡରୁ ପରାଣ ଯିବ ଶୁଭ । ଶମଶାନରୁ ନେବେ ଶୋଖାଡ଼ି ।
 ଚାଉ ଲୋଭରୁ ଲୁହମୁହିଁ ସହରେ ଚାଉ ଶକ୍ତିବେଦେ ଚରବର ଚରବର ।
 ଚେର ଶୋର ବେଦେ ଚାହିଁପରେ । ଚରୁ ନ ବହେବେ ଚହୁଡ଼ରେ ।
 ଚରମୁହାଁ ଚରୁ ହାତ ଲୋଡ଼ି ଶୁଣି ଲୋଭବେଦେ ଧର ମଳମଳ ମଳମଳ ।
 ଚରମ ବରବେ ବଶର । ଏକାର ଅନରେ ଶୋଭିବ । ଚେରବଦେ
 ଅର ବନଜନ ଶାଉଣୀ ଚାହିଁ ଲାଉଥବେ ଶରବର ଶରବର । ୪ । କହେ
 ଚରାଧର ହେରବର । ଲୋଡ଼ି ସାଧୁସଙ୍ଗରେ ବହର । ଶେଷେ ଏ ମହାରୁ
 ଚରାଧର ମନ ଲୁହ ପାଦପଦେ ପଡ଼ପଡ଼ ପଡ଼ପଡ଼ । ୫ ।

ତାଳ—ଖେମ ।

ଅକାମର ଲୁଲ ଯିବା, ଚକାମରୁ ନ ଶ୍ରେଣିବା । ଶମନାର ମଣ୍ଡ-
 ଲରେ ବେଳ ନେକ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗବାନ ପଦ । ଦାଉରେ ଦାଉମଞ୍ଚଳା ହେଣିବା
 ଅଠର ନା, ପାଞ୍ଚମର ଏକମେରା ନେରେ ଶୁଭ କରବା । ୧ ।

ସହସ୍ରା ବଡ଼ଗଣେ ସେ ଦେଖୁ ଶାନ୍ତି । ଗୋ ଗୋ ରବି ବଡ଼େ
 ଶାନ୍ତି-ସେବା କରା । ୧ । ସିଂହବାରେ ଗୋରୁକୁ ମରୁଅଛି ଦେଖ
 ଲାଜ । ଗୋରୁ ଦେଖ ସିଂହ ମାଡ଼, ଧଳା ବାଜେ ସହବା । ୨ । ଗାଈ
 ଶାନ୍ତିରେ ବଡ଼ା ଦିବସ ଦେଖୁ ଦୟା । ଶ୍ରୀରେ ଶକ୍ତି ସିନ୍ଧୁ,
 ମରଦା ଗୋରା । ୩ । ଗୋରୁ ଶକ୍ତିରେ ଦେଖ, ଦେଖୁ ବଳାଶ୍ରମ
 କହୁ ଶାନ୍ତି ରବି ବଡ଼ମନ ଦୟା ।

ଚପ୍ପିନା ବୋଲିଣ ଆଇଁ ସେ ସଦା ସଦା ସୁଖ । ଛତୁଛତୁ ଛତୁଛତୁ
 ଏବଂ ଶାବରେ ଉଠ । ୧ । ଲଳ ଚପ୍ପିନା ଆଇଁ ସେ ଲଳିତାଟେ ଚନ୍ଦ୍ର
 ପ୍ରଭାଟେ ତାର ମନ ଦେ ଚପ୍ପିନାଟେ ମୁକ୍ତ । ୨ । ଧବଳ ମୁକ୍ତ
 ଆଇଁ ସେ ତାର ନାମଟି ହୁଏ । ସଦାସୁ ସେବା କଲେ ତୁ ରେବ
 ପାଇବୁ ସୁଖ । ୩ । ଚପ୍ପିନା ସେହି ଆଇଁ ତାର ଲୁଗାଟି ଶାବ । ସୁକୁ
 ସେବା କଲେ ଶାବକୁ ସୁଖ ମନସ ରେବ । ୪ । ଶ୍ରଦ୍ଧା ଚପ୍ପିନା ଆଇଁ
 ସେ ସେହି ହେଲୁ ଚପ୍ପିନା । ସୁକୁ କୁଶା କଲେ ଗୋଷାରେ ହେବ ସେ
 ଆଇଁ ସୁଖ । ୫ । ଆଇଁ ଲୁଗା ଲୁଗା ଶାବଳ, ଚପ୍ପିନା । ଚପ୍ପି
 ଚପ୍ପି ଶେଣୀ ନିଶ୍ଚେଷ ବଳା ଛତୁଛତୁ ଦେଇ । ୬ । ଛତୁଛତୁ ଛତୁ ଛତୁ ସେ
 ଛତୁ ଛତୁ ଦେଇ । କହେ ଶ୍ରୀରାମ ଦେହାତୀ ଚନ୍ଦ୍ର ଶେଷେ ଶାବ । ୭

ପ୍ରମଦ ହେ ପୁଣେ ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ରାଣ । ଘେନି ରାଣ ଚାହିଁ ଧୁପ ପ୍ରଦାନ ।
 ଦେବଦେ ଗାଢ଼ରେ ବାସ । ପଦ । ମନ ତା ଲଙ୍ଘନ, ଜଣା କଲ ଗାଢ଼ ।
 ଚରଣ ଦେଇ କେଶ । ପୁରୀପାଦେ ପୁର ପଦେ ଗୋଡ଼ାଇ ଦେବଦେ
 ଗାଢ଼ାଇ ରାଣ । ୧ । ନାଶା କବିଜନା, ନାଶ ରାଣ ମୁନ ବୁଦ୍ଧମ କଲ
 ଉଷା । ମନ ଲଙ୍ଘନ ଲଙ୍ଘନ ଧରଣ ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ପୁଣେ ରାଣ । ୨ ।
 ଗାଢ଼ମନ ଚାହିଁ ଧାନପନ କଲ, ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରପାଣେ ବଳ । ନବଦାସେ ନବ
 ପଲ ଅସୁଅଣ, ଚାହିଁ ନ ରହୁ ଗାଢ଼ । ୩ । ପୁରପଦେ ଘେନି ଉଷାକ
 ଅଣ, ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରମ ରୁନି । ରାଣ ଗୋଡ଼ାଇଣ, ବହନ ପ୍ରଦାନ, ଧରେ ନ
 ଦେଲେ ମଜାଇ । ୪ । କଲିଅଳ ମଲା, ବଳେ ଗୋଡ଼ାଇ, ଚଳେ ଗୋଡ଼ାଇ
 ରାଣ । ପୁଅ ମଲା ବହୁ ଉଷା ଗୋଡ଼ାଇ, ରାଣ ଗୋଡ଼ାଇ ବାସ । ୫ ।

ମିତ୍ର ମାୟାକୁ ବାନ୍ଧିଛନ୍ତି ଶୂନ୍ୟ ବେଳା । ଅହେ ଚକାଚୋକା । ପଦ-
ଧର ତଳେ ରଥ ଚଳୁଥିଲା । ଦୂରକୁ ବେଦାକୁ ନ ଚଳିଲା । ପ୍ରସ୍ତୁତା
ମହା ଅନଳ ତଳରେ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ୧ । ଆସିଥିଲା ଶ୍ରୀ
କୃଷ୍ଣଙ୍କ । ଶୋଇ ଚାଲୁ ବସିବା କଳା । ଚଳିଗଲା ପାଦ କବାଟ
କାନ୍ଥର ଉପରେ ମଞ୍ଜୁରୀ ପଡ଼ିଗଲା । ୨ । ରଥର ପାଦ ବଦଳ ହେଲା ।
ନେତ୍ର ଶୀର୍ଷ ପଥ ନ ଦେଖିଲା । ତହୁଁ ଶୁଣୁ ଚାଲି ଚାଲିବା ଅଳ୍ପ
ବେଳେ ରଥ ପାଦକଲା । ୩ ।

ମାଳା ବହୁତରେ ବଚନ ବଦଳ ନାହିଁ । ଲୋକ ଜାଣିବାକୁ
ବଚନର ହୋଇ ଠକ ଠକ କରୁ ରୁହ । ପଦ । ରୁ ଥିବ ବହୁତ ବଚନ
କାହିଁକି ହିଁକି ପଢ଼ିବେ ଯାଇ । ବିରାଜିମାରୁଣ ରାତ୍ର ରୁହ କର ଶୁଖାବୁଣ
କାଳା ପଦ । ୧ । ମହା ସତ ନାହିଁ ମାଳା ନ ଚଳିଲେ ମନସ୍ତୁରେ ବଚନ ।
ଅସୁର ଯାଇଛ ବାବଣ ନୋହୁଛି ବଳ ରୁ ପାରିବେ ଚଳ । ୨ । ସେ
ସେହି ବଚନ ମାଳା ପଦ ନାହିଁ ଅଳ୍ପକାଳ ବହୁ ନାହିଁ । କାୟାକୁ
ମାୟା ସେ ବାହାରେ ଥିବା ପଦ ପାଦ ଗୋଟିଆଇ । ୩ । କହିବ ଅନେକ
ଶାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣ ଯେ ଚେତା କରୁନା ପାଇ । ନ ଚେତ ଅଜ୍ଞାନେ ନ
ବଚନ ନାମ ମାୟା ମୋହେ ନାଶ ଯାଇ । ୪ । ସେ ସେହି ବଚନ ସାଧୁ-
ଜନ ଧନ ପୁଣି ବାସନାକୁ ପାଇ । ରାଗରେ ଅନୁକ୍ରମ ନ ବଚନ ନାମ
ଅକାରରେ ବନ ଯାଇ । ୫ ।

ଉପକା ।

ଉପକାରେ ବଚନ ବଚନ ସଂସାର ହେ । ନାମ ବହୁ ଅସିଅଛି
ଅଶ ଅଶୁର ହେ । ଗୋଷା । ମୁଖରେ ଚାଲିଗଲା, କୁମି ଅସନେ ବହୁ
କର ମୁଖର ଚାଲିଗଲା କର ଅଶୁର ହେ । ୧ । ନାମ ଶୋଧ ଲୋକ
ମୋହ, ଚଳିବା ଚାଲି ହୋଇ, ଅଶୁର, କରଣ ରଥ କାଳ ଚାଲୁ
ହେ । ୨ । ଚଳି ମିତ୍ର ଚାଲି ଗଲ, ନିବେଦକୁ କର ଦୂର, ସେବା
କରି ମୁଖାଗନ କର ପଦକୁ ହେ । ଅଳ୍ପ ସେ ପୁଣ୍ୟ ଦୂର, ପୁଣି ଚଳୁ-

ଓଁ ନମଃ, ଦଶ ଅବତାର ଗୀତ ହେବେ ଯେଠାରୁ ହେ । ୪ । ଶୁଣୁଥିଲେ
ନାମ ଏକ, ଅବତାରେ ତାଙ୍କ ଗୀତ, ନିଶ୍ଚୟ ଭବିଷ୍ୟତରୁଙ୍କ ଅଜାରୁ
ହେ । ୫ । କହେ ଶ୍ରୀମ ଅଭୟେ; ଦବାନଶି ଦେଇ ଚିତ୍ତ, ଏକତ ମୋର
ନାହିତ ସ୍ବାହ କର ନନ୍ଦାରୁ ହେ ।

ଗୀତ—ସେମଣି ।

ମନମନ୍ତ ଦୁର୍ଗାମ ଗାୟ । ଗାୟ ପଳାଇଲୁ ପଦା ଛଣ୍ଡାୟ । ଗୋଷା
ଗାୟ ନା ସୁବୁଦ୍ଧି କିଏ ହେଲୁ ବାହ ଛଣ୍ଡିକା ମନ୍ତ୍ରର କିଏ ନାଶୟ । ୧ ।
ଦାରଦାଃ କଲ ପଡ଼ିଅ ଉଠିଅ କହେ ଗାୟ ଗାୟ ଗାୟ ନାହିଁ । ୨ ।
ଶିଶୁଗ କରୁଛ କିଛି ବାରିହୁଲ ଛଣ୍ଡାୟ ପକାଇ ବନ୍ଦ ପକାଇ । ୩ ।
କହେ ଯଶୋବନ୍ତ ଗାୟ ପାଦେ ଅଶ ଗାୟତ ମୋ ଦେବ ହେ
ସୁବୁଦ୍ଧି । ୪ ।

ଗୀତ—ସର ।

ବନବନ୍ତ ହେ ମୋ ବୁଦ୍ଧି ନ ଗଲୁଁ ଯେ । ଶୁଣୁ ବନବନ୍ତ ମୋ
ବୁଦ୍ଧି ନୋହଲେ ମୋ ବୁଦ୍ଧି ହୋଇବ ହେ । ଗୋଷା । ବନବନ୍ତ
ବୋଲୁ ଯାହାରୁ ବୋଲନ୍ତି ସେହର ପରମ ଗୋଷା । ଦୁର୍ଗା ଲୋକଙ୍କର
ବୁଦ୍ଧି ନବାରିଶ ସୁଖି ଲୋକଙ୍କର ଲୋକା । ୧ । ଅନ୍ତ ଅନ୍ତରେ ମୁଗୁଣୀ
ଜାତଲ ଲମ୍ବୁ ଶେଷିଲ ହରି । ମୁଗୁଣୀ ଅନ୍ତ ଫେଡ଼ି ନବରାଷ ଡାହାନ୍
ମାନ ଲୋକାର । ୨ । ଶୁକଣୀର ନଟ ଶୁକଣୀ ମୁକୁଟ ଶୁକଣୀ କୁଣ୍ଡ
ହୋଇ । ଶୁକଣୀ ଚରଣ ପାଶେ ଅନାଦରେ ଶରଦଃ ଦୁଃଖୀୟ । ୩ ।
ମେଦନର ଶର ସନ୍ଧ୍ୟା ପଡ଼ିଲୁ ପଥରକୁ କର ବେଳା । ଅନ୍ତର ସମୁଦ୍ରେ
ମୋ ବେଳା ଶୁଣୁ ଶାରିକର ଡାକାଜୋକା । ୪ । ସମୁଦ୍ର ତଟରେ
ପଶି ପଶାବେଲ ଉନ୍ନ ଦେଲୁ ଉନ୍ନାବର । ସମୁଦ୍ର ତଟର ଡାକରେ
ଶୁଣିଲୁ ପାରିକର ଦଃଧର । ୫ । ତରୁରୁ ଗେଷର ପିନ୍ଧିକା ଅନୋର
ବନ୍ତରୁ ତେଜେ ଗୋଷାୟ । ବନ ଅନ୍ତର ସେ ଶବ୍ଦରେ କହବେ ପଦ-
ପଦେ ଚିତ୍ତ ଦେଇ । ୬ ।

ମନୁଷ୍ୟ ବାଈ, ଏ ଦେହ କଣ୍ଠାବାଣ୍ଟି ଶିବ ସ୍ଥିଳାଈ ରେ । ଚରଦେ-
ତୋ ଦେହ ରହେ ନାହିଁ ରେ । ଘୋଷା । କାଳରାଜା ଦେହ ଦେଖି
ହେଁ ଗୁହ । ଶରଥା କରୁ ସେ ସରଳ ଉପାୟ ରେ । ୧ । ଶତ୍ରୁରୁ ଉପରେ
କମାର ଆଇଁ । ଭୁଷ ଚଢ଼ି ଦେଉଛି ଅସ୍ତି ରଖାଇ ରେ । ୨ । ଯେତେ-
ବେଳେ କମାର ସ୍ଥାନ ସ୍ଥଳ । ତେତେବେଳେ ସେ ତେରୁ ଅକଳ
ପାଇବେ । * । କମାର ନାମ ଗୋଟି ଅଟେ କଳାଈ । କହନ୍ତୁ ସାନକୃଷ୍ଣ
ସେ ଶାବ ଧାନ୍ତି ରେ । * ।

ବୃତ୍ତ ଦୈର୍ଘ୍ୟବ୍ୟାପୀ ଅନ୍ତ । ଉତ୍ତର ନୋହି, ପ୍ରିୟସ୍ବଦେ
ଆଇ । ତାର ଏ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଗୁଡ଼ । ଘୋଷା । ଚନ୍ଦ୍ର ତାରକ ସ୍ବନ ନାମ
ଉଦ୍ଘାସନା ତାରକାକୁ ଏହୁ ଦ୍ରୁତ । ଉତ୍ତରରେ ବସି ହିତାସକୁ ନାଶି ତରୁ
କରୁଣ ପ୍ରାପ୍ତ । ୧ । ବିଦେଶୀ ଶିଖ ତାଳୁକା ହସି ଦେଇ ତରୁ ଅନା-
ଦୃତ ପର୍ଯ୍ୟ । ତହିଁ ଅନ୍ତରାଳ ନର୍ତ୍ତନରେ ରତ ରତପତ ଚାପୁଁ ମୁକ୍ତ । ୨ ।
ତୋଷେ ରତରେଖା ତହରେଖା ଅବ ସ୍ବୟ ସଙ୍ଗରେ ମୋହର । ତରୁ
ମୁକ୍ତି ସେ ହିମୁକ୍ତି ଦୁଇଅ ଶବ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର । * । ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ବଦେ ଜଳ
ତରଳ ନ ପଡ଼ କୁରୁଣ ସ୍ବଦେ କୁଷିତ । ତଳେ ତୋ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ହଜାଇ
ପାରିବେ ଶାବ କରବେ ଅରୁଣ । * । ଉପସନା ତୋହର ସ୍ବଦେ
ଉଲ୍ଲାସରେ ଉପନ ସୁକୁ ଉମୁକ୍ତ । ତହୁ କୁଷା କୁଷୁ ଦେବାରେ ମାୟା
ଏ ରସେ ପଦ ରଚିତ । * ।

ତାଳ—ଏକତାଳ ।

ଏକା ସୁକୁଳ ମନ କର ଶବ୍ଦନା । ସୁକୁ ହସ୍ତେ ତହୁ କୋଳପ
ସିନା । ପଦ । ଏକଗୋଟି ସର ତହିଁ ବସନ୍ତର ତହିଁପରେ ମୁଗୁମୁନା ।
ତହିଁ ଗୋଲହାଟ ମୁଗୁରତ୍ରେ ବାଟ ସେ ଯାବକୁ ମନ ଧାନ୍ତିକୁ ସିନା । ୧ ।
ସୁକୁ ମାମ ଗୋଟି ଶିଖରେ ବରଷାତ ରମ୍ୟତର ଅହେ ମୁଖଜନା ।
ସୁକୁ ରଜିରେ ମୁକ୍ତି ପାଇବୁ ଅନ୍ୟ କାହିଁରେ ନ କର ଶବ୍ଦନା । ୨ ।

ଅସିଂହଲ ଘାଟ ଦୂରନେଲୁ ଶିବ ଦେବ ଶିଳ୍ପବର୍ମ ମନ ଶାବନ । ଗୋଷ-
ପୁର ନୀଳ ଅନାଥ ହୋଇଲେ ଅନ୍ଧାରୁ ରକାଉ ହୋଇଲୁ ସିନା । ସବୁ
ଶାବେ ଧାନ କରେ ଦେଇଁତନ ଚନ୍ଦ୍ରବା ତାହାର ପୁଅ ନାସନ । ସେହି
ଦେହ ଦେଖ ମତେ ତନମିତ ଦେବେ ରତ ତହିଁ କେତେକ ଚିନା । ୪ ।
ମନେ କରି ପଡ଼ି ମାଇଲୁ ତା ପୁଅ ନାହିଁ ଅନୁରହ ପୁଅବାସନା । କହୁନ
ପକନ ମୁରୁଖ ଅଜ୍ଞାନ ଅରହ ପଦରେ କରେ ଶବନା । ୫ ।

ସୁର ଚୋର ପରଜ—ଅବତାର ।

ତବୁ ନିଜାବୁ ବହାଉ, ବନବନ୍ଧୁ ! ଚନ୍ଦ୍ରବର ଦେବେ ନାମ ବହୁଅଛ
କରେ ଶଙ୍ଖ ତହିଁ ଧର । ଘୋଷା । ସୀତାମାତାଧର-ସୁତାବାହନର ରଖ
ତାହାର ଅରତେ । ରଥାଙ୍ଗ ପେଶିଲ ଅସୁର ନାଶିଲ ରଖା କରଇ
ଭୁରତେ । ୧ । ନାକଲେକପୁର-ଚନ୍ଦ୍ର-ଅଗର ଜାୟ ଚନ୍ଦ୍ରଲ ଅରୁରେ ।
ବହା ନିଜାରଣ ଅବଳା ତାରଣ କରଅଛୁ ଅବଦେରେ । ୨ । ଚିରପୁରୁଷ
କରଣମାଗୁର ପରେ ମଇବ ହୋଇଲ । ଦାମନାର-ଅର-ଅସୁରାକୁ ବର
ଏକା କାଣ୍ଡରେ ବଧଇ । ୩ । ଶମ୍ଭୁରାଜିପରି-ଧର ଧରପୁର ବରେ ଅନା-
ମିତ ଜାତ । ଅନୁକାଳେ ପରେ ନାମ ଜପିବାରେ ବନିଲୁବେ ତଳ ସିତ ।
୪ । କହେ ଦୁର୍ଜାନନ ଦେବ ତର ମନ ପୁଁ ଅନାମିତୁଁ ଅଧିକ । କେତ-
ପିଣ୍ଡପୁଣ୍ଡ ଉଲବ-ବାଜବ ଭୁମର ରସୁରୁ ରର । ୫ ।

ତାଳ—ଅକଟେମଣା ।

ଶାବଣୀ ନାହିଁ ତାକୁ ଧରବ ତବ । ଏମନ୍ତ ଦୁହୁ ସ୍ବରୁଷ ଦେଖ ତ
ଶାବ । ପଦ । ନାହିଁ ତାକୁ ଶେଷ ଅନ୍ଧା ପିତାଉ କହୁଛୁ କଥା, ନର-
ଦେହ ବହୁ ତାକୁ କରବ ତବ । ତାଙ୍କପରି ଶାନ୍ତ ପଣେ, ନାହିଁ ବିଭବଦେ-
ତଣେ, ନିଜା ପୁର ବାଜ ଉର ପୁରଇ ପଡ଼େ । ୧ । ରଖଣ ନାହିଁ ଅହାର,
ରତ ଅନ୍ଧାରୁ ନାହାର, ଶୁଧାବିରୁଣା ହେଲେ ଶୀର ମର ନ ପିବ । ନ
ଭରଇ ଅଙ୍ଗେ ଧର, ବସଇ ଦଣ୍ଡକୁ ବଳ, ତର । ପୁମାଠରେ ଉଭ ଅପଦେ
ଶୁବ । ୨ । ଘରାରେ ଅପଣୁ ରମି, ରବତ ଶବରୁ ପ୍ରେମୀ ଶୁଣି ନୁହଁ-

ଦାବୁ ଚନ୍ଦ୍ର କଣ୍ଠ ନ ଥାଏ । ମୁଖ କହା ନାହିଁ ନାସା, ଶୁଣି ନ ଶୁଣନ୍ତି
କିନ୍ତୁ, ଅଭିପ୍ରାୟ ଜାଣି ଧରେ ସମାଧିରେ ରହେ । ୧ । ଓଲଟ ପାଲଟ ହୋଇ
ମହାଶୟ ଶୂନ୍ୟ ଦେହ, ମୁଖବାହେ କହା କହେ ବୋଧୀ ନୋହେ ।
ସଦାକ୍ତ ସ୍ତ୍ରୀମାନ ପାରିଲେ ତରଣେ ବୁଦ୍ଧ, ନିରନ୍ତରେ ଅଜ୍ଞା ଭବସୁରେ
ଭବସୁ । ୪ । ନାହିଁ ତାଙ୍କ ଦଣ୍ଡ ଚକ୍ର, ଅଶେଷ ଭୁଷଣ ଭବ, ସକଳ
ଧର୍ମ ବ୍ୟାଧି କରନ୍ତି ନିରାଶ । ଅସିଦ୍ଧା ସିଦ୍ଧା ହେଉଛନ୍ତି, ସବୁ କରେ
କରୁଛନ୍ତି, ଉଦ୍ଧାମ ଯୋଗରେ ନିଜ ନାମକୁ ଧୁଏ । ୫ । ସେ ଦୁହେଁ ଭେଦ
ଅନ୍ତେ ରହ ନ ପାରିଲା ପାଶେ, ଅନୁରଦ୍ଧ ପଦମାଳ କରୁଛନ୍ତି ରହେ ।
ଭେଦ ସମସ୍ତେକ ଭେଦ, ସୁବର୍ଣ୍ଣବେ ଛନ୍ତି ରହ, ଦୁଃଖ ସୁଖ ଜଣାଇବ
କେହିଲେ ପାରେ । ୬ ।

ତାଳ—ଉପକ୍ରମ ପଦ୍ୟ ।

ମନ କ ମହିଲ ରୁ ହରି କଥାରେ । ଜୌର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ କର ଶର
ବୁଝାରେ । ୧ । ଏ ଧନ ପ୍ରମଦ ପୁଞ୍ଜ ନାହିଁ ମିଥ୍ୟାରେ, ଦୁଃଖର କାରଣ
ସୂଚି ନାହିଁ ସଂସାରେ । ସବୁ ଦୈବ୍ୟ ମୋହନ, କେହି ନୋହେ କାହାର
ପାଇଁ ଶାନ୍ତ ପଦ୍ମ, ଲାଗିଛି ଧରଣୀ, ଲାଗିଛି ପଶ୍ୟାପଦ, ଶାନ୍ତ ସିଦ୍ଧ
କାହାରି, ତ ସେଇ ସିଦ୍ଧ ଭରେ ମଥାରେ । ୨ । କହୁଅଛନ୍ତି ଶୁଣ ମନ
ଏହି ଉପଦେଶ, ହରେ କୃଷ୍ଣ ମହାମୟ ପାଇଁ ସଂସାରେ, ତୋ ଦେହେ ନାନା
ହେଉ, ସକଳ ମାୟାପାଶ, ତମ ମନୁ ପିୟୁଷ, ପିୟୁଷ ମନୁ ତମ, ତର
ନୋହେ ଅଶୁଷ୍କ, ସବୁଛି ତୋ ବସୁଧା, ରସରେ ମାରି ଉନମଣ୍ଡରେ । ୩ ।
ଧର୍ମ ଦୁର୍ଗମ ପରମାର୍ଥ ପଦ କଥାରେ, କାହାକୁ ତ ଦେଇଅଛୁ ଜାଣୁ ତୁ
ତାରେ, କେ ଶୁଣ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀମାନଙ୍କ ପରାଜୟ; ସବୁକା ସମ୍ଭବତ, ସୁରାଣେ
କହନ୍ତି, ତୋ ଚକ୍ର ସ୍ଥାନମତ, ହୋଇଲୁ ତୁ ବୁଦ୍ଧ, ମାରୁ ଅସଦ
ସଙ୍ଗେ ବୁଝାରେ । ୪ । ଶୋଭିଲେବେ ସେତେ ରୁଦ୍ଧ ମାୟମାରେ, ମନ
ଭରେ ତୋତେ ଦେବେ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରାଣ୍ଡେ । ସବୁ କୃଷ୍ଣ ଦୈବ୍ୟ, ଶାନ୍ତେ
ତରଣବ, ଗଲେ ଲାଗୁ ଲାଗୁ, ତରଣିରୁ ଏ ରବ । କାଳ ଦେଖି ଜଣିବ,
ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ପାଇବ ସିଦ୍ଧ । କହୁଲେ ତ କହୁ ଏ କଥାରେ । ୫ । କହେ

ଭଜନାନନ୍ଦ ନନ୍ଦସୁତ କହୁଛନ୍ତି । କରୁନାନ୍ତି ସୁଦ୍ଧା ବସା ଏହି ଶ୍ରୀମାତା ।
ଭଜନ ମାତା କହଣ, ନାମାଦି ଛନ୍ଦ କୁଟ; କୁଟିରରେ ତୋ ସଃ, ସୁଦ୍ଧା
ସବୁ ନଃ, ସେ ସେହି ବଞ୍ଚାବଃ, ତସୁ ମଧ୍ୟେ ଭଜନ, ତ ଶାବେ ଭଜନ
ରୁ ମଥାରେ । + ।

ତାଳ — ଦେମଣ ।

କଳ ମାୟାବ ଶବ୍ଦ ନୋହେ କାହାର । ଦେନ ନ ଭବୁ ସୁମ ବୁଝ
ଶ୍ରୀହରି । ପଦ । ଯେତେବେଳେ ମାତା ଗର୍ଭେ ହେଲୁ ସଞ୍ଚାର । ଅନ୍ଧାର
ଭୁମି ସେ ସେ ନାହିଁ ଅନ୍ଧାର । ପ୍ରଥମ ମାସେ ରୁଦ୍ଧେ ହେଲୁ ଧବଳବସୁ ।
ବୁଝାସୁ ମାସେ ରୁ ସେ ଜଳେ ଯେସନେ ମୀନ । ବୁଝାସୁମାସେ ରୁ ସେ
ଶୁଦ୍ଧେ ମେଲୁ ତାଳ । ତରୁଣେ ଅଛି ଶକ୍ତି ତୋହର । ୧ । ପଞ୍ଚମେ
ନାହିଁ କମଳ କଲ ଉଦୟ । ପଞ୍ଚମେ ବାସୁଦେବ ନାହିଁ ଶକ୍ତିର ଶାଣ ।
ସପ୍ତମେ ନାମା କହା ମୁଠା ସେ ଦଣ୍ଡ ଶାଣ । ଦସୁ ଦୁର୍ବଳା କାମକମାଣରେ
ଜମାଣ । ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ନଦ ବହୁନ ଅନୁଷ୍ଠଣ । ଅଷ୍ଟେ ମନକୁ କଲ ବହୁର
ଅକ୍ରମେ ଅକ୍ରମେ ବହୁ ଶାବ ଶକ୍ତିର । ନବମାସେ ତମତାକୁ ଜାଣି ଦେଲୁ
କଣମାସରେ ଶେଷ କଲ ହୋଇ ବରଷ । ପୁଣି ସେ କଲ ରୁଦ୍ଧ ସେ
ବେଦ ନନ୍ଦଶିଖ । ପଦ ମର୍ଦ୍ଦନଶ୍ରବେ ମୁହଁ ତରୁଣ ବାସ ତୋ ନାମ
ଭାବୁବୁଦ୍ଧ ସୁମର । ୩ । ସେହି ବଞ୍ଚାଣୀ ତୋତେଟି କଲ ଉଦୟ । ସେହି ତୋ
ବେଦେ ବହୁର ଏହା ରୁ ଶାଣ । ରଞ୍ଜିତ ବଞ୍ଚାଣୀ ଭବାନୀର ଦବାଟ ।
ଷଷ୍ଠମୁନା ଦୁଷ୍ଟରେ ଭବରେ ନନ୍ଦସୁତ । ଯେବେ ପାଇବୁ ରେଟ ।
ମାୟାକୁ ରୁଦ୍ଧ କାଟ । ସୁଦ୍ଧା ସେବେ ଦେଉ ଶ୍ରୀହରି । ୪ । ନନ୍ଦମ ହୋଇ
ପଡ଼ିଲୁ ମର୍ଦ୍ଦନଶ୍ରବ । ଭୁଷ୍ଟି ଲୋକଗୁଣେ ସବୁ କଲ ପାଶୋର । ଅନୁକ
ଶ୍ରୀଲେ ରୁଦ୍ଧ ହରି ଭଜନ ମାତା । ପାଞ୍ଚବରଷ କଲ ବାଳକ୍ରବରେ ବହୁ ।
ଦଶବରଷେ ଧୂଳିସର ଶେଳୁ ରୁଦ୍ଧ । ବାର ବରଷେ ବହୁ ପିଠୁ ବରଷ
ହୋଇ । ତେବେ ନ ବୋଲୁ ଶୁଣେ ଶ୍ରୀହରି । ୫ । ପନ୍ଦର ବରଷେ ହେଲୁ
ଅମରମତା । ତୋହୁଏ ଦର୍ପଣେ କଲ କାମିନୀ କହା । କାମିନୀ ପଦେ
ରୁଦ୍ଧ ଦଳ ହରିରୁ ରୁଦ୍ଧ । ସେ ରୁଦ୍ଧେ ରହି ତୋର ସୁଦା ବସୁଦ୍ଧ ବହୁ ।

ହରି କଥାକୁ ଦେନ ମନେ ନ କଲୁ ରୁଦ୍ଧ । ହେବୁ କେମନ୍ତେ ଏ ରହି
ପାରି । ୨ । ବୁଦ୍ଧ ବସୁଦ୍ଧ ସେ ଏବେ ହେଲା ଭୋବର । ଅବଶ୍ୟ ଦେଖିବୁ
ଅବେ ସମସ୍ତପୁର । କହଇ ଯଶୋବନ୍ତ ପୁରୁଷ ସେବାକର । ସେ ନାମ
ଧରି ହୁଏେ ହୋଇବୁ ରବୁ ପାବ । ବସିବୁ ବଇରୁଣ ଅବୋର । ୩ ।

ତାଳ—ପ୍ରସଙ୍ଗ ।

ଦୟାଳୁକୁ ଦଇ ତହୋ ସୁମନ । ଦୁର୍ଲ୍ଲଭକୁ ବହୁଅଛି ପବନ । ପଦ ।
କହୁ କେମଳ ସେ ସେ କହୁ ନ ବସି । କୁହୁକୁଣ ଅଟେ ସେସେ ଦେଖ
ପ୍ରମାଣ । ତଥା ସେ ଶରଣୋପ ଶରଣ ରୂପରେ ହେବ । ତଥା ସେ ଶକ୍ତି
ଅଟେ ଶୋକିଅଛି ଅଗାଧ । ତା ସେ ଶ୍ରୀ ଧର୍ମ ଉପରକୁ ଶବ୍ଦ । ତଥା
ତତ୍ତ୍ୱ ଅଟେ ତରଳ । ତଥା ସେ ଶରଦ୍ଧ ଶେରେ ନୟନ । ଶରଣୀ
ରାଧିକା ତହୁ କରନ୍ତି ଧାନ । ତଥା ତେଜସ୍ବି ହୁଅନ୍ତା ତଥା ହେଉଛି ସୁଧା ।
ହୁଁ ସେ ଶରଦ୍ଧ ଶରଦ୍ଧେ କରେ ଧାନ । ତଥା ସେ ଶରଦ୍ଧ ଶରଣେ ଅଛନ୍ତି
ଶୋକା । ତଥା ତାହାର ଅଟେ ଶବ୍ଦ । ୨ । ତଥା ସେ ଶୋକା ପିରୁଳା
ଶେରେ ନୟନ । ତଥା ତାହାର ସବ ଦେବଦାସଣ । ତଥା ତୋକେ
ଅମୃତ । ତଥା ସେ ଅନାବୁତ । ତଥା ଅଟେ ତାହାର ତାହାକୁ ମହତ ।
ଅଥା ସେ ଅନାବୁତ ତୋ ଶକ୍ତି ଅବୁ କର । ତଥା ଦେବଦା କର
ବର୍ଣ୍ଣନ । ୩ । ଅଥା ସେ ଧର୍ମ ତହୁ ରହୁଛି ଶ୍ରୀମନ୍ । ଧାର୍ମିକ ହୋଇ
କାରେ ରାଗାଧ ଧାନ । ତଥା ଅଟେ ଶକ୍ତି । ପଥ ପରମ ମଠ । ପଥ
ପଥ ଶକ୍ତି । ପୁରୀ ବହୁକୁ ବାଟ । ତଥା ବହୁ ତଳଣୀ ପଡ଼ିଅଛି କବାଟ
ରାଗ ରଚନାକୁ ଶବ୍ଦ । ୪ । ମଥା ସେ ମଣି ମୁକୁଟ ମହାକେ ଶକ୍ତି ।
ମହାମାୟା ସେବାରେ ହୋଇଛି ଶାନ । ଅଥା ତେଜସ୍ବି ଉପାମ ସୁଦ୍ଧା
ରକ୍ତ ଦାନ । ତଥା ରାଧିକା ସମ ରାଜି ତରେ ସମ । ତଥା ଅଟେ
ରାଧିକା । ତଥା ଅଟେ ପିତାଳ । ତହୁସମ କୋଇଲି ତରୁଣୀ । ଶ୍ରୀ
ସେ ସିଂହମୁଖ ଶ୍ରୀରାଜ ଧାନ । ସେଷଦେବୀ ସିଂହାସନେ ସବା ଶ୍ରୀମନ୍ ।
ସଥ ବହୁର ବାଟ । ଶରଦ୍ଧ ତରୁ ଶାଣ । ତଥା ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ଅଛି ହଲୁରୁ
ସିଂହ । ସୁଦ୍ଧା ଶ୍ରୀରାଜ କହେ ଅଜ୍ଞାନ । ୫ ।

ବିଜୟ ସାଗର ।

ଭାଗ-ପଞ୍ଚମ ।

ଅହେ ମନସିନ୍ଧୁ । ଗୁପ୍ତ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣେ ବସୁଣା ଦେଉ ଦେଉ । ପଦ ।
ଗୁନସୀ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଶେ କପି । ଦକ୍ଷି ଧାରୁଛନ୍ତି କେତେ ଶୋଭା । ବ୍ୟାଘ୍ର
କର୍ମ ପାତ ପୁଣି କରୁଛନ୍ତି ଜୟନ୍ତି ନାମ ସଙ୍ଗୀତର । ୧ । ଏକଦା
ଦେଖି ହେଲି ତୋଷ । ଲେଖୁ ମାତ୍ର କେବେ ଭଲପାସ । ଶୀଘ୍ର ଦେଉଳରେ
କରି ନ ଦୋଷ, ଟଙ୍କ ଭୋଗ୍ୟରେ ମନ ତୋଷ । ସିଂହଦ୍ୱାରେ ପଡ଼େ
ବେତବାଡ଼ି । ବାଜନ୍ତେ ପାତକ ଯାଏ ଛାଡ଼ି । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାପଣେ ଦର୍ଶନ
ନମନ୍ତେ ଏକବ୍ରୁ ଅନେକ ହୃଦାହୁଡ଼ି । ୨ । ଦାୟିତ୍ୱ ପାତକ ଭଲ ସୁଖେ ।
କେବଳ ପଶ୍ୟନ୍ତେ ପାଶେ । ଗୁଣାନ୍ତ୍ର ପ୍ରାହୁଣ ଶୁଦ୍ଧ ପରମେ କେବଳ
ଭୁକ୍ତି ମୁଖେ ମୁଖେ । ୩ । ଶ୍ରେୟଶୀ ପାତକା ଭୁକ୍ତି ରଜ । ସିଂହ ମାତ୍ର
ନିଷିଦ୍ଧ ଗତ । ସତେକ ଏ ଜଗ ପୁଷ୍ପକ ହୋଇବ । ତାତ ପଡ଼ି ହେଉ
ଚରୁକ୍ତି । ୪ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପରମେ ରହ ଦେଉ । ତ ଶୋଭା ପାରୁଛି ପଦ
ମୁଖ । ହୃଦ ଗଳା ମୋର ମାଣିକ୍ୟ କରୁଛି । ଦୃଷ୍ଟେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଛି ବ୍ୟାଘ୍ର
ନୟ । ୫ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାପଣେ ଠାକୁରଣୀ । ଦୁର୍ଗେ ଆଜରେ ଅର୍ପଣ ଅଛି ।
ଜଳାଶ୍ରୟରେ ବନାଣ କରନ୍ତି ସାଧୁପୁଣି ବ୍ୟକ୍ତି କରୁଛନ୍ତି । ୬ । କହେ
ପାଦଦେବ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣା ଚରଣେ ରହ ମର । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାପଣେ
ଜଣାଣ କରୁଛି ବାରେ ,ରକ୍ଷାକର ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି । ୭ ।

କାୟ କାୟ ଅତୀତ । ପଥ ଦେଉଛୁ ବଣା, ଅସିଦ୍ଧ ଦେଲେ ସୁବର
ଭଲବେଳେ କାନଣ । ପଦ । ହରୁଛି ଶୂନ୍ୟରୁ ଶବ୍ଦ, ଶବ୍ଦ ମୁନେ ନିଶ୍ଚ-
କାର । ଶବ୍ଦକ ଜ୍ୟୋତି ଉପରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ବାମା । ୧ । ନିଶ୍ଚକାର ଶୂନ୍ୟ
ଦେହ, ଶୂନ୍ୟରେ ପଛନ୍ତି ରହ । ନ ବସଇ ତାଙ୍କ କାୟ ପଡ଼େ ଠଣା ।
ହରୁଛି ଶୂନ୍ୟରୁ ପାଣି ଟେକି ଗୁଣୁନ ରଜାଣି । ଟେକି ମୁଣ୍ଡ ରହେ
ନେଇ ଦେବ କରୁଣା ଏଥୁ । ଶୂନ୍ୟ ପରେ ବାସ, ଠାକୁର ପରମହଂସ
ଠାବ ନ ପାବନ୍ତି ଲୋକନାଥ ସବଣା । ୨ ।

ରଜନ ସାଗର ।

୩୧

ଭାନ ଏକତାଳ ।

କୁଚକଳେ ମୋତେ ରଖ ମହାବାହୁ, ବାହୁକଳେ ମୋତେ ରଖ ।
ଉଷୁର କୁଳ ଉପାରି ଦେଲେ ଶୁଭ ତ କର ପାରିବ ଦୁଃଖ । ୧ ।
ସଜ ହୋଇଥିବ କନ୍ଦିଘୋଷକେ ମୁଁ ଥିବ ଗୁମ୍ଫା ସେବାରେ । ଗୁମ୍ଫା
ଦଳବଳ ମର୍ଦ୍ଦିବ ହୋଇଲେ କି ଲୋଲିବେ ଏ ସଂସାରେ । ୨ । ଏ
କଳସର ସମ୍ପତ୍ତି ଶୁଭ ପଥ ରଖିବ ଦୁଇର ନାହିଁ । ଶୁଭି ଶାନ୍ତିପଥ
ରକ୍ଷାକରେ ରଖାକର ଶୁଭଗାଥ । ୩ । ଦିନକୁ ଦିନକ ଦୁଃଖ
ଅତିବେଗ ସୁଖର ବ୍ୟୟ ନାହିଁ । କୁଦନମୋଦନ କଳାନୟନକୁ ଶେଷେ-
ବେଳୁଁ ବେଲି ଚାହିଁ । ୪ । ମୁଁ ଅତି ପତିତ ରସିକା କରୁଛି ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ
ଚରଣକଳେ । ଶ୍ରୀ ଶରଣେ ଶ୍ରୀ ମହାଶୟୀ ରଖେ ଦୟା କର
ମୋତେ ଦେଲେ । ୫ ।

ଅନ୍ତା—ସେମଣି ।

ସୁଖେ ରଜନେ ଏ ନାବ ପଥ କି ତୁଳେ ରାଗୀ ଅହେ କରୁନ ।
ପାପବୋଧେ ଦଳଦଳକୁ ବଳେ ଉପୁଅଇ ନୁହଁ କରୁନ । ଘୋଷା ।
ଦରି ଘୋଷାରେ ଏ ଚାଲି ନୋବେ ଅଛି ଡାହିଁ ଯିବି କାହୁଁ ଅଇଲି ।
କୁଣ୍ଡା କରୁ ଉପେ ଶ୍ରୀପଦ-କମଳେ ରଖ ଶାନ୍ତି-ଦୟା କରୁନ । ୧ ।
ଦଳବଳ ବୋଲି କରୁଥିବେ ଶ୍ରୀକ ପଥପଥ କେଉଁ କାରଣ ।
ପ୍ରକଟେ ଦେଖାଅ ଏ ସନ ପାମରେ ରହୁବ ଶାନ୍ତି କରୁନ । ୨ ।
ଏ କରୁବ କହା ହେବୁଛି କାହାକୁ ଗୁମ୍ଫା କାହା ମୁଁ ରକ୍ଷା ।
ଦିଅ ଶାନ୍ତି-କୁମ୍ଭ ମୁଖମିଳି କର ପିପିତ୍ର ଉଦର ପୁରୁ । ୩ ।
ରକ୍ଷାକର ଦେଖି ହୋଇଛି କାହାର ତ ହେବ କହଲେ ଅନନ୍ତ ।
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାମୀ ପ୍ରଭୁ ରଖ ଏ ଗାନ୍ଧୁର ଶାନ୍ତି ଆଉଁ ଆଉଁ ମରୁଣ । ୪ ।

ଉତ୍ତର ସାଗର ।

ତାଳ—ଶିଶୁ ।

ଉଦୟାଳା ଖେଳା ଏବେ ପରିଲ୍ଲା ଅସିଲେ ମନ ।
ସିନା, ବେଳ ଅଭିଳାଷି ତସ କରୁଛୁ ସମ୍ମାନ ।
ଦେଖାଇବୁ ତସ ନେଇ ଶ୍ରବଣେ ଅସିବ ସମନ ।
ଧନବାସୁ ପରିଚର କେବେ ନ ଯିବେ ରେ ମନ ॥
ଭୁବ୍ଧ ଉଦୟାଳା ସେବାଦାର ସିବ ତୋ ପ୍ରାଣ ।
ପିଣ୍ଡେ ପ୍ରାଣ ସବାସାବ କହୁଥିବେ ସୁବଚନ ।
ଜାଳିବେ ଅଗ୍ନି ତୋ ମୁଖେ ବାହାର ଗଲେ ତୋ ପ୍ରାଣ ।
ବେଳେ ସତ ହୁଅ ମନ କରୁନା ତାଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନ ।
ନୋହୁଲେ ବସିଣ ସବୁ ଅନ୍ତ ହୋଇ ଯିବ ତନ ।
ହୃଦେ ସଦାନନ୍ଦ ନାମ ସବଦା କରୁ ଧ୍ୟାନ ।
ଅକଳେ ହୋଇବୁ ଲଜ, କହେ ସନ ଅଭିଜ୍ଞନ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କରୁଣା ବାରି, ଅଗାଧ ଅଶ୍ରୁ ଉତ୍ସର । ପଦ । ଶୁଣ ଶୁଣ
ମୁହିଁ ତାରୁଅଛି ତୋତେ, ଜନାଇ ଶୁଣୁ ବ ହୋଇବୁ ଏତେ ! ତବ
ଶ୍ରବଣେ ନେଇ ରସ ମୋତେ, ଏବେ ସାବନା ପୁଣାଇ । ॥ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
ନାମ ମିଳେ ବୋଲୁଛୁ, ଲବ ଲବ ପ୍ରଭୁ ର ଦେଖୁଛୁ ମୋ କଥା
କ ପ୍ରଭୁ ଲୁଲ ପଡ଼ାଇବୁ । (ମୋତେ) ଲୁଲବ ହଲୁ ପଠାଇ । ॥

ରଜନ ପାଣି ।

ବନ୍ଧନ ।

ବାରିର ସୁର ।

ମାନବ ଶାସ୍ତ୍ର-ସମ୍ମତ ଏକ କବିତା । ଏସବୁ ସମ୍ମାନ ଗୋମାର
ଆଦେଶ ନା । ଦେବ ପିତୃତ୍ବ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗାଦି ପ୍ରାଣପାଣୀ ଉକ୍ତେ, ଶୁଦ୍ଧ
ଶାସ୍ତ୍ର ଆଦେଶ ଗୋମାର ଧୂଳିରେ ପଡ଼େ ; ଭଗ୍ନ ମାନବ ଶାସ୍ତ୍ର କବି
ପଦ୍ମ ଦେଖି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦେଖି ଶ୍ରେଷ୍ଠେନା । ସୁଦ୍ଧ ବାସ୍ତବ, ଦେଶେ
ଭୋଗୀର ସବ, ସଦାଫଳରେ ଲାଗେ ଗାଦି ପଡ଼େ ଆଦେଶ ସବ ; ତାର
ସଂକଳନ କବି ସଦା (ହରି) ଭରଣ କରି ପାଧନା ।

ବାରିର ସୁର ।

ଧନ ପ୍ରସାଦେ ମନ ମନ୍ତ୍ର ହସ୍ତେ ଅଟ ନା । ଓମନ ହରି ନାମ ଆର
ଲୁହେନା । ଧନେର ବାଡ଼େ ବାସନା, ବସନା ହରିର ପାଧନା, ଅଭିଳା
ସିଦ୍ଧିରେ ଅଶ୍ରୁ ମେଞ୍ଚେ ନା । ଦେବର ଉପୁ ଗ୍ରନ୍ଥକୁ ବାଡ଼େ ବାଧା
କାର କଥା ମାନେ ନା । ଧନେ ପ୍ରମୋଦ ଚିନ୍ତାହସ୍ତ, ଧନ ଲାଗେ କଳ
ଲଗ୍ନ, ଧନ ଆଦେଶ ଶବ୍ଦରେ ପ୍ରସନ୍ନ, ଧନେର ଅଭିମାନେ, ପାଧୁରନେ
ଦେଶରେ ପ୍ରସନ୍ନେ ଦେଶେ ନା ।

ବାରିର ସୁର ।

ଅମାୟ ରେଖ ଦେ ଅଧମ ଭାରତ ପ୍ରଜାପତିର ଦୟାମୟ, ପାଖନ
ଏସେ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ପାଶେ, ଭଜନ କବି ଅମାୟ (ଓ ଦୟାମୟ) ହବେ
ଅମାୟ ପଦାମ୍ବୁ । ଅମି ପ୍ରଜାତ ଦଳେ, ହରି ସେବନା ଲୁଲେ, ଏକା
ସେବେ ରବିର ଲୁଲେ ସେବନା ତଳେ । ଅଧମ ଭଜନ ନିଜ ସୁନେ
ରେ ଅମାୟ (ଓ ଦୟାମୟ) ରେଖ ଅମାୟ ଅସମୟ । ଶୁଦ୍ଧ ବେଦ
ସୁରାଜେ, ରଜନ ସୁରାଜ ଦେବେ, ସମସ୍ତ ଲବ୍ଧ ନିବାସ ହସ୍ତ ଗୋମାର
ନାମେର ସୁନେ, ରମି ତର ଦୟା ପଦାମ୍ବୁ ବାଡ଼ି ହେ ହରି (ଓ ଦୟାମୟ)
ବାଡ଼ି ହେ ହରି ମୁଖପ୍ରସନ୍ନ ।

ରଜନ ସାଗର ।

ବାହାର—ସୁରାଜୀ ।

କେଲି ଦିନ ଅର କେନି ତାଜ, ହେଲେବା ର, କେଲେବା ତ, ନିର-
ବୋଇ ବଲ୍ଲେ ମୁଣ୍ଡେ, ଏକଦେଲି ବାଣି ବାବଦେ ମାଣ । ସମସ୍ତ
କେଲେ ଅର୍ପମଣ୍ଡେ ଅର ବଳ୍ଲି ବୁଦେନା ତରଳ, କେଲି ଆବଦେ ଦେଲି
କରି ବାସୁଣିନା ଶିଷ୍ଟଧନ, ସାବୁରେ ସୁବନ, ଅନୁରେ ଓ ମନ, କେଲି
ନାଥେରେ ତାଜ । ବଲ୍ଲି ଶିଷ୍ଟ ବଲ୍ଲି ସୁଧା, ପ୍ରଦେ ଶାବେ ରବେରୁ ଧାବା
କିଶିକେନି ସୁବେ ସନା, କୁଦକମଳେ କମଳାଣି ।

ବାରିବେର ସୁର—ଅନୁଷ୍ଠେମଣ ।

ଅନୁଷ୍ଠ କୁଶଳରେ ରୁଇ ତ କଲେ ! ଏକଦେଲି ନେ ବୁରିବେଲେ,
କିସୁନା ପ୍ରେମସଲିଲେ । ଓ ତୋର ଅନୁରେରେ ପୁନଃପରେରେ, ମାଂସ
ସବୁ କେରେ ଶୁଲେ । ଓ ତୋର ଶିଶୁରେ ବାଲି, ଉଷମ ତରଳ,
କେଲେବେ ତୋର ଏକତାଲେ । ତରଳ ସାଧେର ଏସବୁ, ରବେରୁରୁରୁ
ଆବଦେ କେ ତୋର ଅବଦେ । ଓ ରୁମି ରବେ ସାବୁ କୁଶିକାଲି କିସବେ
କିସୁନା-ସଲିଲେ ; ତରଳ କେରୁତ ରୁଲେ, ଦେରେ ବେରେ ସବୁ ଶେରେ ;
ଓରେ ଶାବୁ ଏକଦେ କେରେ ଉତ୍ତର, ଅପନ ଅପନ କେରେ, ତାବୁ ସରସ୍ବେ
ତାବୁ ସାବୁରେ ମାବୁ ଅନାୟାସେ ବେରେ ରୁଲେ । କେଲି ନୁତନ କସନ
ଓକିନ ଶାବୁର କରୁଥ କରବେ ଅନଲେ ; ଅବାଇ ସାଜ ହଲେ ବୁରି
କଲେ, କଲ କେଲେ ଶାବେ କଲେ ।

ବାରିବେ ସୁର ।

ବୁରିବେ ମନ ଅରେ ଶାବୁ ତରେ ଶାବୁର ସୁବନା ତ, ସନା-
ପ୍ରେମାନରେ କିସେ ବୁରିବେ ତାଜ ତ—ସାଧୁ ସୁରୁ-ସରେ ଶାବୁ, ତରଳ
ଧୁଲି ରାସୁ ମାଣିବ, ତରଳ ଧୁଲିବୁ ବେଲି ବଦ ତାରେ ବା ସମନ କେରେ
ତା । ବୁରି ବଲ୍ଲି ବେରେ ମାଣିବ ବେରେ ତାହନ ବୁରେ, ରବେରୁ
ସାବୁ ବୁରିବେ, ତାରେ ବା ସମନ କେରେ ତା ॥

ରଜନ ସାଗର ।

ଚୈତନ୍ୟ--୧୧୫ ।

ଶେଷେର ସେତେ ମନ, କରରେ ପୁରନ, ରବ-ଧାମ ସେ ଦନ
ଶୁଣିବେ । ସୁଖ ସୁଖେ ପଡ଼, ଦେଖିଲେ ଅବରତ, ଶେଷେନର ମନ
ପୁରବେ । ତାଳ-ଶମନୀୟ ଶୁଭେ, ନିଜ ସ୍ବାସ ପୁରବେ, (ପଞ୍ଚେ) ଦୁ'ଧାରେ
ନୟନ ଧାସ ଦେବେ । ଶୁଭ ରାଶିର ପଡ଼, କାନ୍ଦେ ଅବରତ, ଶିଶୁ
ସନ୍ତାନ ଧାସ ଲାଗିବେ । ସେବକମଣି ଜନମ, ବାସସ୍ବେ ନୟନ, ମନ
କାନ୍ଦେ ତବ ପୁନ କାନ୍ଦେ;--ଶାନ୍ତ ସମ ସେବଣୀ, ଅନ୍ଧାଧରବେ
ପଞ୍ଚ (ଚୈତେ) ଧରଣ ନୟନ ଜିଲେ ଶୁଣାବେ ॥ ଅବଦେ ଲଠି,
ଦୁଃଖେ ଅଶ୍ରୁ, (ପଦ) ଦେବେ ଅଶ୍ରୁପଦ ହୁଇବେ । ଶୁଣି ସେ
ପୁରାଣୀ, ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ବିଶାସ ମନେ ନବଜନ୍ମ ପାଇବେ ।

ବାଉଲେର ପୁର ।

କାଶେର ଦୋଳରେ ଲଠି, କେବେ ବଢ଼େ, ସୁଶାନ୍ତ ବାଟେ ଯାନ୍ତେ
ଦେବ । ସମେ ସବ ଲଠି ଦେବ, କାନ୍ଦେ ରାଜ କେବେବର
କାଶେ ଦୁରେ । ପଦ । ଯି ଶୁନ, ସବେ ପରେ, ସବାଳ କାନ୍ଦେ ଶେରେ
କାନ୍ଦେ ବାଧା ଦେଲେ, କୋଥାଏ ସେ ସବ ମମତା କର୍ତ୍ତନା କଥା, ଏକଜ
କାନ୍ଦା ବୁଲେ ଦେଲେ । ପୁରସ୍ବେ ଶାନ୍ତା ସହର, ଦକ୍ଷିଣ ଲୁଚିନାର, ଶାନ୍ତା
ମୋହର ନିଏ ଏଲେ, ଶେରେ ନା ପଦ୍ମସା ସିଦ୍ଧ, ଦକ୍ଷ ଦେଖି, ତାଳ
କହୁ ତ ସମେ ଶେରେ ॥ ରଜ ଦେବୀ ସାଲେର ଗୋଡ଼ା, ଗାଡ଼ି ଗୋଡ଼ା
କେବେ ସବୁ ସବ କୋଥାସ୍ବ ଶୁଣେ ; ହେବେ ସେ ଏମନ ଦକ୍ଷା, ଦକ୍ଷମଦକ୍ଷା
ଜୀବଦକ୍ଷାସ୍ବ ବୁଲେ ଶେରେ । ଶୁଣି ପଦାସିରେ ଯାବେର ସାଥେ,
ହରଷେରେ ସେର ସକହର ; ଦକ୍ଷେ ଶୁଭ ଶୁଭର ହର, ବାଲୁର
ଦେଲେ, ନାତି ସୁତାଲ ଏକକାଲେ । ମେବେ ଏନ ବାଉଲେ କହେ, ଏ
ସମ୍ବେଦେ ଦେବେ ଶୁନେ ଲୋକ ସକହର, ଏକକିଦନ ଏ ଶୁଦ୍ଧନା,
କେଉଁ ଶେବନା, ଦକ୍ଷ ସବେ ଥାବେ ବୁଲେ ।

ତାଳ---ପେମଣୀ ।

ଏ ଧନେ ଗୁଣିବ ଦୁଇ ହେ, ତୋମାୟ ଓ ଧନେ ଗୁଣିବ ଦୁଇ ।
 ଅମାର ଆଗେ କବା ଧନ କବ କବା ଧନ ସେ ଧନ ବସାନ୍ତି ସେ ଧନ
 ତୋମାର । ୧ । ସହକ ଧନ କୁହୁକ ଦବ ଇଚ୍ଛା କର । ସମସ୍ତୋକ
 ନୟେ ଅଗୋରବ ତୋମାର । ଯାର ରହମୟ ସୁଆ, କୁବେର ସନ୍ତାପ, କରୀ
 ଅଜ୍ଞାନାୟ, ଅନେନ ତରନ ଧର । ୨ । ମନେ କର କହୁ କହୁ ହେ
 ଅସନ, ଯାହାର ଅସନ ପୁରୁଷ ଅସନ । ଯାର ହୃଦ ପଦାସନ ଗୁମି
 ରକ୍ତାପନ, ମିତେ କେନ ଅମାୟ କର ଅନ୍ୟ ସର । ୩ । କବା କୁଷଣ
 ତୋମାୟ ହବ ପ୍ରନମନ, ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗେ କୁଣିତ କନସ୍ତର ମନ । ସହ ସଙ୍ଗ
 ଯାର ନର କାନ୍ତମନ, ତନ୍ତ୍ରକାନ୍ତ ଜନ ରୁପେର ମାୟା । ୪ । ମନେକର
 କହୁ ଅନ୍ୟେ ନାହିଁ ମନ, ସୁଧା ପ୍ରେମତୋରେ କାନ୍ତା ଅନୁଗନ । କହେ
 ରକ୍ତ ଶୁନ ଦେବୁ ଶ୍ରୀକରନ, ଦାସ ଗୋବିନ୍ଦେରେ ରାଗହେ ମୁସର । ୫ ।

ତାଳ---ଅଜା ।

କରକନ କରକୋ ସମାନ ନା ଯାୟୁ ମୁଖ ଦୁଃଖ ଦେଖ ହୃଦୟ
 ସକଳ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ପ୍ରାୟ । ୧ । ଅବଶେଷ ଫଳ, ଦେ ଶ୍ରୋତେ କର,
 ତାର ସାଖୀ ଦେଖ ମହାସତା ନର, ସଦାକ୍ଷୁ ବଳ ଦମୟନ୍ତୀ ହାସଲ
 ଗୁଣବୋଧେ କହୁ ପ୍ରାୟ । ୨ । ଅବଶେଷ ସୁନେ, ତ ତାଜ ରୁଷନେ
 ପାଶୁ ମୁଖ ପାଶାରେରେ ଘେରୁବନେ । ଅଜାତେ ରହଇ ଦୟା ରବନେ,
 ଦାସରେ ତାର କାଶାୟ । ୩ । ଶୁନ ହେ ସରତ ଅଗୋଧା ଶ୍ରୀପତି,
 ସମ ହବେନ ସତା ବନେ ହରେ ଶ୍ରୀତି । ପଞ୍ଚବଟ ବନେ ବୁଦ୍ଧବିଜାନନେ
 ପୀତା ହରେ ଲୟେ ଯାୟୁ । ୪ ।

ମରବ---ଅତାପେନା ।

କବା ଅବସାନ ହର, ତ କବ ଦସିବେ ମନ । ରକ୍ଷିତେ ରବନବ
 କରେଇ ତ ଅବେଦନ । ଅଶ୍ରୁ ସୁର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତ ଯାୟୁ, ଦେଖିବା ନା ଦେଖ
 ତାୟୁ, ମହିମେ ରବ ମାୟାୟୁ, ହାସଲେ ତ ରକ୍ତଜାନ । କବ ହତ ଯବ
 ରୁଷ, ତାହାର ଶରନ ରକ୍ଷି, ରବ କଣ୍ଠଧାର ସିନ ସନ୍ତାପ ପାପହରନ ।

ବାଇବେର ସୁର ।

ବାବାଇ ଶିଳି ଅନ୍ତ ଦକ୍ଷେ କୋଥାସୁ ଲବାସୀଙ୍କ ବସ୍ତ୍ର । ଏଇ ଯେ, ଜାତବେଦାସୁର କାନ୍ଧେ, ତଳେ ଗାଡ଼ିଲବ୍ଧେ ଶୁଣେ । ମାଥାବିଶାମ ପାଶେ ଯେବେ, ଶିବିଶାଳ ପାତାଳରେ, ଅହା, ହାଡ଼ି ଭଲପାଁ ପାତାଳରେ, ତେଜେ ଅର ସିନ୍ଧେ । ଘୋଡ଼ା ବୁଝାଇ ଘରୁଲାଝିଟି, ବାସନବୋସନ ସଖୀ ବାଣୀ, ଏଇ ଯେ, ଗାଡ଼ିବଜ୍ରନା ଶୀତଲପାଣୀ, ଲେଖେଇ ପାତାଳେ । ଯେତେ ହାଡ଼ି ଭଲପାଁ ତାଲ, ସେତେ ବସ୍ତ୍ରର ତାଲ, ଏଇ ଯେ ଏଇ ଯେ ବୁଲେ ତାଲ, ଗେଲିଲ, ଲେଖେଇ ଶାନ୍ତିସ୍ଥେ । ଶିବିଶାଳର ମତ ଅସୁଧାବ, ବହୁରତ ସୁଖ ନାହିଁ ଅସୁଧ, ଅହା, କ୍ଷମେ କ୍ଷମେ ଜଳେଇ ସବ, ତତ କଷ୍ଟ ସିନ୍ଧେ । ବରକଲାର ଜଳସ ସତ, ସୁଖରେ ଧରେ ଯାଏର ମତ, ରୁମି କାବୁରେ ହୁଁ ତେ ଅତେ ନା ବୋ, ଅସ-ଦୁସ୍ତର ବସ୍ତ୍ର । କେଉଁ ସତ ବହୁ ତାଳତ, ପାନ୍ଦ୍ୟରେ ବଳେ ନାବୋ, ରୁମି ଅବତେ ବଳରେ ସବ "ବାବୁ" ତସୁ ଲକ୍ଷା ଖେସ୍ତେ । ସବାଇ ବଳରେ ଅମାର ଅମାର, ଅର୍ଥ ବହୁରତ ବଳେନା ତୋମାର, ଅହା, କେବଳ ମ'ରେ ବୁଦ୍ଧିବୁଦ୍ଧ, ବୁଦ୍ଧର ବୋବା ବସ୍ତ୍ର । ପାବଲ ବଳେ ବର ବର, ଏ ସବ ତେଜୁ ଯାହୁ ଛଡ଼ି, ତୋମାର ଏକ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ପାତା ହାଡ଼ି, ଘାଣ୍ଟିନୀ ବୁଝେ ଶୁଣେ । ୨ ।

ବସ୍ତ୍ର—ଅଗାଧେନା ।

ରୁମି କାଲି କେ ତୋମାର କାଲେ ବର ହେ ଅସତ । ମୋହୁଡ଼ିତା ଦକ୍ଷେ ବେଶିତ ସୁଖନ । ୧ । ନାମାପଣୀ ଏକ ବୁଝେ ଜଣିତେ ବହୁରେ ସୁଖେ । ପ୍ରବତ ହିରରେ ବସ୍ତ୍ରବେତେ ଗମନ । ୨ । ତେମନ ନାବୁବେ ସବ ଅମାର ବହୁବାସିବ । ସମସ୍ତେ ପାଲବେ ତାଲ କେ, କରେ ବାବର । ୩ । କୋଥା ବୁଝୁନ ଦନ୍ତ ଧର୍ମୀୟ ଅଭରନ । କୋଥା ବା ବହୁବେ ତବ ପାନ ପ୍ରସୁତନ । ଧନ ପରୁବନ ମାନ କୋଥା ରବେ ଅଭିମୁତ । ପତନ କରବେ ଗ୍ରାସ ଅସୁର ଶମନ । ୪ ।

ବାଲ୍ୟରେ ସୁର—ଭାର ଶେଷ ।

ମନ ଅମାର ଅଧାର ଶରେ, ଶୋଭା ଗାରେ କେମନ କରେ,
ଶାନ୍ତେ କାରେ । ସେ ଶରେର କନ୍ୟା ସରଳା, ମାନ୍ୟତା ସୁଦ୍ଧା ବସୁନ୍ଧରରେ
ଭାର ଶରେରେ । ଯଦି ଗୁରୁ ଶାସ୍ତ୍ର ତାରେ ସହ କରେ, ଅଳ୍ପେ ଧରେ
ଶେଷ ଶରେ । ସେ ଅଳ୍ପେ ଜ୍ଞାନକ୍ଷୁଦ୍ର ଯାନ୍ ସହ ନିରବଧି ନିରନ୍ତରେ,
ତାହାରେ ଅଶ୍ରୁ ଏସେ, ଅଶ୍ରୁ କସେ, ଅବଶେଷେ ସୁଖଦେବ ତୋରେ ।

ଏକତା ।

ଏକତାରେ ଦର ଦର ଦେଖି ମନ ବନ୍ଦନ ରରେ । ଶ୍ରେୟାଶୁଭରେ
ସୁଖ କରେ । ଶାନ୍ତେ ଧନ ସହ ଅଭାବନ ସମ୍ପଦ ମଦେରେ
କୁଳଶିଳାରେ । (ସରଳ) ମନେର ହୃଦେ ରମ, ବେଶେ ନୁହେଁ ସମ
ଭବନ ମନେର ଦୁଃଖ କରେ କାରେ । ମାନ୍ୟତାରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଶିଳା
ମନ, କଲେ ମନେ କାମନା କରେ । (ସରଳ) ନିରମିତ ଶିଳା,
ବନ୍ଦନ ଶ୍ରଦ୍ଧା, କୁଳେ ରମଣ ମନ ଅନୁ କାରେ । ସେ ସେ ଦର
ନାମ, ମହାଶୁଭ ଆମ, ଭାର ମହାମ କେ କଲେ ଶାରେ । (ସରଳ)
ଶ୍ରଦ୍ଧା ପଦକ୍ଷେପ, ଶିବ ଦୁଃଖ ଅବ, ନାମକ ଭାବନା ବାନ୍ଧକରେ ।
କେବେ ହରିବାସ, ସୁରାଶରେ ଅଶ୍ରୁ, କୁଳ ଶରେ ପଦ ନାମକ ତୋରେ ।

ଦେବତା—ଅତୀ ।

ଏହି ଦେବତା ଏକ ଅବତାର । ଅବଶ୍ୟ ମନେରେ ହରେ କହ
ଦିନାଶ୍ରୟ । ହରେ ଦେବ ପ୍ରାଣହୀନ, କୋଟି ରରେ ଅଭିମାନ, କୁମିତେ
ଅଭିମାନ ରରେ ଦେବେ ଶ୍ରଦ୍ଧାକର । ପିତା ମାତା ପଦ୍ମପଦ, ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କର
ଦେବନ, ଭାରରେ ତୋମାରୁ ସୁନ କର ହାତୀକାର । ଏକତା ପ୍ରବୋଧ
ମାନ ଭବନ କୁମିତେ ରମଣ, କୁଳଶିଳା କରେ ଦର୍ଶନ ନର ନାୟକ ।
ସବୁକେତେ ଅଭିମାନ, ଅଭାବ ପଦ ଦୁରନ୍ତ ପଦ ଶିଳା ପଦ ଶିଳା କର
ପଦକ୍ଷେପ ॥

ବାରିବେର ସୁର ।

ଏକବାର ଏଠେ ଶ୍ରବଣ । ଆମର ଏଇହୁଏ-କମରେ, ବାମେ
ଦେବେ ଶ୍ରବଣେ ବାମେ ଶ୍ରବଣ । ଦେବେ ଶ୍ରବଣ ଶ୍ରବଣ, ମୋହନ
ଦଳା, ନିଶ୍ଚୟ ଦେବ କର । ଐ ସୁରର ଦରଶନ ସିଦ୍ଧି, ବର୍ଣ୍ଣନେ
ସିଦ୍ଧି ପ୍ରଦକର ।

ବାରିବେର ସୁର ।

ରବିବର ପାଠ୍ୟ ଆଉ ସହକାରୀ । ଉଦ୍‌ଗ୍ରହଣେ ଏ ଅଗ୍ରହ ନେବେ
ନା । ଅବଶେଷରେ ପାରେ, ସୁରେ ପୁଣି ହୁଏନାହାରେ, ଶ୍ରବଣ ପେ
କରେ ଫେରେ ପାରେ, ଉପାସନାକୁ କାନ ପାଡେନା ॥

ଦ୍ଵିତୀ ।

* ଶୋଷିତ—କବିରା । (ଭୂରୀ ବାସ)

ମନୁଷ୍ୟ ରବିବେ ଶ୍ରବଣମ । ରବିବେ ଶ୍ରବଣମ ମନୁଷ୍ୟ କାବେ
ନା ଶ୍ରବଣେ ନାମ, ଦିନ ଶ୍ରବଣେ ଦିନୁ ଶ୍ରବଣେ ସୁର ଦିଅ ଗୋ
ନାମ । ସମସ୍ତେ ଦେବେ ପ୍ରମୋଦ, ସୁର ମନୁଷ୍ୟ ଲାଭେ, ଗୋ
ଦେବୁଗ କରେ ନୌକର, ଉଦ୍‌ଗ୍ରହ ଦେବୁଗ ଦେବ । ରବିବେନାମ
ଲବନ ପାଠ୍ୟ, ଉଦ୍‌ଗ୍ରହ ଦିଅ ପ୍ରମୋଦ ; ମନୁଷ୍ୟ ନାମେ ଅବନ
ଲବେ, ବାବାବେ ବୋଲୁଥିବେ । ଏକବାର ବୁଲେ ଦୁନର ଦୁନେ
ବୁଲେ ଶ୍ରବଣେ ପ୍ରମୋଦ ; ନାମ ସୁଦେବେ ଗୋ ନର ବୁଲେ ଉଦ୍‌ଗ୍ରହ
ନାମ ପାଠ୍ୟ ।

ରବି ମନୁଷ୍ୟ ଦିନେ ଦିନୁର । ରବିନା ଦିନେ ପ୍ରମୋଦ କୋମଳ
ପ୍ରମୋଦ ନାମ ଲବୁର ଅବଶାସ । ଗୋଷା । ଗାବେ ଦେବେ କଟେ ଶ୍ରୀରାମ
ଦୁଃଖ ଦିନେ ବାସେ ପ୍ରମୋଦ । କବିର ସୁର ମନୁଷ୍ୟ ରବିବେର ସୁର
ଗୋଷାକୁ ଦିଅ ଶ୍ରବଣ । ସୁର ବା ସୁର ଗୋଷାକୁ ଗୋଷାକୁ ପ୍ରମୋଦ
କବିର ସୁର ମନୁଷ୍ୟ । ସମସ୍ତେ ନାମେ ଅମେ ରବି ସୁର କାବେ ନ
ଗାବ । ସୁର ଗୋଷାକୁ ଏକବାର ଦେବେ ମାସେ ଦିଅ ଶ୍ରବଣ ।
ରବି ବାସ ଏକ ଶ୍ରବଣ ଦିନେ ପ୍ରମୋଦ ରବିବେର ପାଠ୍ୟ । *

ବାଞ୍ଛସତ୍ତା—ବାଞ୍ଛା ।

[illegible]

(ମୁକୁତା) ଦେଖୁ ଦେଖୋ ବରଷନ୍ତେ । ଶୋ ବସୁ ଧରନ୍ ମେଲ

ତମେରେ ମୁକ୍ତା କେନ୍ଦ୍ର କେନ୍ଦ୍ର ବରଷାମେ ।

ବୁଝେ ନେହୁ ଅନୁ ଦୟା, ପିୟାସେ ନେହୁ ପାନ—

ବୁଦ୍ଧ ବାମନେ ଦନ ଦେସି ଦେବ ଅଧାର ଅନ୍ନ ସାମରେ ।

ପାଠକ ବାଣୀ ଶୁଣି କେହି ପ୍ରମାଣେ, ତେଲ ଲୁଗାଟି ଚାହିଁନିମେ —

ଏକଦିନ ଭେଷଜ ଶସ୍ତ୍ର ପଡ଼େଇ, କେଉଁଠା ଖୁବ୍ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ।

ଲେଉଟା ଟଙ୍କାରେ କିନ୍ତୁ ଲେବେ, ଦୈଠା ରହେ ବହୁ ରାମେ—

ଅଂଶ ମୁଦ୍ରାଦେ. ଦେଶ ମନୁଷ୍ୟ, ଦୈନିକ ଦେଶ ସମେ ।

ଯୋଗେ ତ ମୟର ଦମେ ଦୈଠକେ ଶୁଭା, ହେଉ ଶ୍ରବଣେଷାମନ ମେ—

ଧନ-ବୌଦ୍ଧ ସବୁ ଭବେଣା ଦୁଃଖ ଅପନ କରିବା ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତେ ।

କୌଣସି ଭଲଣୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପାଇ ହୋଇବୁମ୍ବୁତ, ଲାଜ ବୁଝଣା ତାହେ ମନମେ

ପାଖ ଶୁଦ୍ଧବଦ ପାଇ ଉତ୍ତର ଦେଖି (ମୋର)ପାପ କରଣୀ ଭବେ ବଦମ୍ମେ

ଦେବୀ ଦେବୀ ବରଦାୟେ ॥

ପଞ୍ଚମ